

KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE
ODBOR KULTURY, PAMÁTKOVÉ PÉČE A CESTOVNÍHO RUCHU
Škroupova 18, 306 13 Plzeň

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE:
NAŠE ZN.: KPP/2977/09

Ke spis. zn.: ZN/743/KPP/09
Oprávněné úřední osoby:

Mgr. Vlasta Frouzová tel.: 377 195 108
e-mail: Vlasta.Frouzova@plzensky-kraj.cz

Ing. Petr Jirásek tel.: 377 195 109
e-mail: Petr.Jirasek@plzensky-kraj.cz

Bc. Petr Bunda tel.: 377 195 361
e-mail: Petr.Bunda@plzensky-kraj.cz

Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2/2
110 01 Praha 1 – Staré Město

DATUM: 30.03.2010

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu jako příslušný správní orgán státní památkové péče na základě usnesení Ministerstva kultury ČR č.j. MK 11606/2009 OPP ze dne 01.12.2009, § 67 odst. 1 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a § 35 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) rozhodl po provedeném správním řízení v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) a památkovým zákonem takto:

Hlavní město Praha se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1 – Staré Město, IČ: 00064581

spáchalo správní delikt podle § 35 odst. 2 písm. a) památkového zákona tím,

že v období od 17.08.2007 do 15.12.2009 při probíhající obnově mostovky a parapetů znehodnotilo národní kulturní památku Karlův most se sochařskou výzdobou rej.č. ÚSKP ČR 108 (kulturní památka rej.č. ÚSKP ČR 11730/1-15) na parcelách č. 147 (část), 148, 149, 150, 151, 152, 153, 1110 (část), 1111 (část), 1152 (část) v k.ú. Staré Město a na parcelách č. 178, 231, 233, 235, 236, 237, 742/1 (část), 746, 747, 748, 749, 750, 751, 1035 (část), 1039/1 (část), 1042 (část), 1080 (část), 1081 (část) v k.ú. Malá Strana, která byla prohlášena nařízením vlády č. 147/1999 Sb. ze dne 16. června 1999, o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prostřednictvím MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o., Národní č.p. 984/15, 110 00 Praha 1, IČ: 48588733 a pověřených zhotovitelů následujícími činnostmi:

1. Strojově zpracovávalo kamenné bloky, aniž by byly dopracovány ručně, bez zřetele k tradičním postupům použitým u dochovaných kamenů;
2. provedlo práce způsobem bez respektu k tradičním technikám kamenického řemesla – není provedeno lemování, pemrlování nebo opracování zrnovákem a

mezi jednotlivými kusy jsou značné rozdíly v povrchovém opracování rýhovačkou či pemrlicí, ve velkém rozsahu je používáno strojní zpracování bez ohledu na zpracování původních kamenných bloků;

3. provedlo demontáž kamenného zábradlí za poškozování kamenných bloků;
4. vyřazovalo autentické kamenné bloky v dobrém stavu a některé z nich drtilo bez řádného posouzení a možnosti druhotného použití;
5. kamenné bloky nesrovnalo v lícové ploše, osadilo je nerovně a nepřesně a nebyla dodržena vertikální linie;
6. sesazovalo a spárovalo kamenné zábradlí takovým způsobem, že vznikly rozsáhlé maltové výtoky hluboce vpité do kamenných bloků a došlo k znečištění bloků při vymývání spár;
7. použilo různě barevnou a hrubou maltu vysoké pevnosti, která neumožňuje přirozenou dilataci, a již ve spárách praská;
8. provedlo dilatační spáry, které se velmi negativně pohledově uplatňují, trvale pružným tmelem skrývající minerální vatu a měděný plech, přičemž do povrchu tmelu byly zamačkány kamínky pro pohledovou imitaci přírodního materiálu;
9. nechalo vyznačit na nových kamenech neopodstatněné novodobé značky, které jen předstírají stáří zhotovení;
10. použilo kocbeřský pískovec v takovém rozsahu, že jeho světlá jednolitá barva s šedými odstíny ve větších plochách neodpovídá původním pískovcům, a narušuje vzhled a materiálovou pravdivost pláště Karlova mostu, přičemž následně provedené barevné sjednocení toto znehodnocení nevyřešilo;
11. nedodrželo šířku dochovaného spárování, které je po provedeném přezdění podstatně širší;
12. neprovádělo kamenické opravy a očištění původních kamenů;
13. zakracovalo autentické kvádry madla, přičemž došlo k odštípnutí hran a křivým řezným plochám, které nebyly dále opracovány;
14. nové bloky nechalo zhotovit v rozměrech, které ne vždy odpovídají původním kamenům;
15. hrubě narušilo kamenorez, zábradlí je v některých částech zásadním rozporu s jeho původní podobou;
16. při aplikaci izolace mostovky odsekávalo kameny zasahující pod mostovku, pateční kameny vyměňovalo za nové, prořezávalo drážky do nových i původních kamenů a znehodnotilo jejich povrch nástřikem izolace a tmelem;
17. mostovku zhotovilo bez použití tradičních materiálů odpovídajících národní kulturní památce (zejména se jedná o beton o celkové tl. až 63 cm, plastbeton, polystyren, geotextilie, metakrylátová izolace Eliminator s drenážní rohoží);

tedy jako právnická osoba znehodnotilo národní kulturní památku a porušilo povinnost uloženou v § 9 odst. 1 památkového zákona,

za což se Hlavnímu městu Praha se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1 – Staré Město, IČ: 00064581 ukládá v souladu s § 35 odst. 2 písm. a) a § 36 památkového zákona **pokuta** ve výši

3 250 000,- Kč
(třimilionydvěšestpadesáttisíc korun českých)

V souladu s § 79 odst. 5 správního řádu a dle § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se zároveň Hlavnímu městu Praha se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1 – Staré Město, IČ: 00064581 ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši

2 500,- Kč

(dvaapůl tisíc korun českých)

Splatnost uložené pokuty a paušální částky nákladů řízení je do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet vedený u Raiffeisenbank a.s. č. 1063003377 / 5500 var. symbol. 903000030.

ODŮVODNĚNÍ

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Plzeňského kraje (dále jen „KPP“) obdržel dne 15.12.2009 usnesení Ministerstva kultury ČR, odboru památkové péče, č.j. MK 11606/2009 OPP (spis.zn. MK-S 7681/2009 OPP), kterým se Ministerstvo kultury ČR rozhodlo dle § 80 odst. 4 písm. c) správního řádu pověřit KPP jako jiný správní orgán ve svém správním obvodu vedením řízení ve věci podnětu Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče se sídlem Vídeňská 270/60, 693 00 Brno, IČ 63112833 ze dne 30.04.2009 o uložení sankce dle § 25 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, s vlastníkem národní kulturní památky Karlova mostu s Hlavním městem Praha, Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1, IČ 00064581 a zhotovitelem obnovy společností MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o., Národní 984/15, 110 00 Praha 1, IČ 48588733 za znehodnocení národní kulturní památky Karlův most při probíhající obnově mostovky a parapetů. Jelikož Ministerstvo kultury ČR k dopisu, kterým jmenované usnesení posílalo, nepřiložilo žádné podkladové materiály, KPP si musel opatřit podklady sám. Dopisy č.j. KPP/4/10 a KPP/8/10 ze dne 04.01.2010 požádal o podklady Národní památkový ústav a Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče. KPP obdržel od jmenovaných materiály 13.01.2010 a 18.01.2010. KPP získal podklady i od Památkové inspekce a zároveň využil veřejně přístupné internetové stránky a časopis „Zprávy památkové péče“ č. 4 ročníku 2009. Na základě získaných podkladů shledal důvodné podezření ze spáchání správního deliktu podle § 35 odst. 2 písm. a) památkového zákona a doručením oznámením o zahájení řízení č.j. KPP/207/10 zahájil dne 21.01.2010 v souladu s § 46 správního řádu správní řízení s právnickou osobou Hlavní město Praha se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1 – Staré Město, IČ: 00064581 (dále jen „Hlavní město Praha“). Hlavní město Praha bylo podezřelé ze spáchání uvedeného správního deliktu tím, že v období od 17.08.2007 do 15.12.2009 při obnově Karlova mostu se sochařskou výzdobou v Praze, národní kulturní památky:

1. Strojově zpracovávalo kamenné bloky, aniž by byly dopracovány ručně, bez zřetele k tradičním postupům použitým u dochovaných kamenů;
2. provedlo práce způsobem bez respektu k tradičním technikám kamenického řemesla – není provedeno lemování, pemrlování nebo opracování zrnovákem a mezi jednotlivými kusy jsou značné rozdíly v povrchovém opracování rýhovačkou či pemrlicí, ve velkém rozsahu je používáno strojní zpracování bez ohledu na zpracování původních kamenných bloků;
3. provedlo demontáž kamenného zábradlí za poškozování kamenných bloků;
4. vyřazovalo autentické kamenné bloky v dobrém stavu a některé z nich drtilo bez řádného posouzení a možnosti druhotného použití;
5. kamenné bloky nesrovnalo v lícové ploše, osadilo je nerovně a nepřesně a nebyla dodržena vertikální linie;
6. sesazovalo a spárovalo kamenné zábradlí takovým způsobem, že vznikly rozsáhlé maltové výtoky hluboce vpité do kamenných bloků a došlo k znečišťování bloků při vymývání spár;
7. použilo různě barevnou a hrubou maltu vysoké pevnosti, která neumožňuje přirozenou dilataci, a již ve spárách praská;
8. provedlo dilatační spáry, které se velmi negativně pohledově uplatňují, trvale pružným tmelem skrývající minerální vatu a měděný plech, přičemž do povrchu tmelu byly zamačkány kamínky pro pohledovou imitaci přírodního materiálu;
9. nechalo vyznačit na nových kamenech neopodstatněné novodobé značky, které jen předstírají stáří zhotovení;
10. provedlo zcela nové úpravy autentických kamenných kvádrů (krácení, zmenšování, uřezání zámků se stabilizační funkcí);
11. použilo kocbeřský pískovec v takovém rozsahu, že jeho světlá jednolitá barva s šedými odstíny ve větších plochách neodpovídá původním pískovcům, a narušuje vzhled a materiálovou pravdivost pláště Karlova mostu, přičemž následně provedené barevné sjednocení toto znehodnocení nevyřešilo;
12. nedodrželo šířku dochovaného spárování, které je po provedeném přezdění podstatně širší;
13. původní kamenné kvádry nevracelo na původní místo;
14. neprovádělo kamenické opravy a očištění původních kamenů;
15. zakracovalo autentické kvádry madla, přičemž došlo k odštípnutí hran a křivým řezným plochám, které nebyly dále opracovány;
16. nové bloky nechalo zhotovit v rozměrech, které ne vždy odpovídají původním kamenům;
17. hrubě narušilo kamenorez, zábradlí je v zásadním rozporu s jeho původní podobou;
18. při aplikaci izolace mostovky odsekávalo kameny zasahující pod mostovku, pateční kameny vyměňovalo za nové, prořezávalo drážky do nových i původních kamenů a znehodnotilo jejich povrch nástřikem izolace a asfaltovým tmelem;
19. mostovku zhotovilo bez použití tradičních materiálů odpovídajících národní kulturní památce (zejména se jedná o beton o celkové tl. až 63 cm, plastbeton, polystyren, geotextilie, metakrylátová izolace Eliminator s drenážní rohoží);
20. pro doplnění chybějící dlažby použilo dosud na mostě nepoužitou žulu pavlovskou, ačkoliv je dostupná původní boršovská.

Jedním z hlavních podkladů pro zahájení řízení s Hlavním městem Praha byl protokol o výsledku státní kontroly plnění povinností vlastníka národní kulturní památky Karlov most při přípravě a realizaci obnovy Karlova mostu v roce 2007 a 2008, která byla provedena v době od 14.07.2008 do 26.09.2008, a rozhodnutí o námitkách č.j. 15809/2008 ze dne 25.11.2008. KPP také vycházel ze znaleckého posudku č. 221/09/2008 „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“ ze dne 24.09.2008, který vypracoval akademický sochař Doc. Petr Siegl. KPP rovněž vycházel z „Rekapitulace pochybení při opravě Karlova mostu“ s fotodokumentací poskytnutého společně s dalšími podklady (např. podnět MKČR ze dne 29.04.2009) Sdružením profesionálních pracovníků památkové péče dne 18.01.2010. K rozhodnutí KPP o zahájení správního řízení přispěl i obsah časopisu „Zprávy památkové péče“ ročník 69/2009/číslo 4 stejně jako článek Martina Pavaly z listopadu 2008 (http://www.restauro.cz/diskuze/Karluv_most_08.html). Dalším podkladem pro zahájení řízení byly závěry odborné komise pro obnovu Karlova mostu, poradního orgánu generální ředitelky NPÚ. KPP měl rovněž k dispozici kopie rozhodnutí o opatření č.j. S-MHMP 231202/2009 ze dne 14.08.2009 a vyjádření Národního památkového ústavu č.j. NPÚ-302/2009/2009 k tomuto opatření. KPP také před zahájením navštívil vedle internetových stránek ministerstva kultury např. i <http://www.smp.cz/-oprava-karlova-mostu>, <http://www.zachrante-karluv-most.cz/>, <http://www.opravakarlovamostu.cz/>, <http://www.mottmac.cz/projects/?mode=type&id=4662>, http://www.restauro.cz/diskuze/Karluv_most_08.html, <http://www.imaterialy.cz/clanky/poruchy/6734/oprava-mostovky-karlova-mostu-priprava-prubeh-zkusenosti-a-pouzite-materialy/>, <http://ries.blog.respekt.cz/c/59037/Karluv-most-v-oprave.html>

Ze shromážděných podkladů a prohlídky mostu provedené dne 13.01.2010 vyplývalo důvodné podezření, že při obnově parapetů a mostovky Karlova mostu dochází v průběhu prací k postupnému znehodnocování nikoliv nepodstatné části národní kulturní památky, která je zároveň součástí historického centra Prahy zapsaného na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Dne 01.02.2010 vydal KPP usnesení č.j. KPP/332/10, kterým Hlavnímu městu Praha uložil povinnost předložit mandátní smlouvy mezi MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. a Hlavním městem Praha. Hlavní město Praha svoji povinnost splnilo a dne 08.02.2010 byly mandátní smlouvy, či spíše objednávky doručeny KPP. První objednávka prací ze dne 05.06.2006 č.j. OMI/4570/2006 podepsaná ředitelem odboru městského investora (OMI) je na výkon inženýrské činnosti při realizaci stavby etapy 0003 – A „Oprava mostovky Karlova mostu“ vč. výkonu funkce technického dozoru investora, přičemž specifikace inženýrských činností je uvedena v příloze. K objednávce je přiložena plná moc pro MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. pro zastupování Hlavního města Prahy pro všechny právní úkony potřebné a nutné k vykonávání investorských práv, povinností, k plnění závazků, které vznikly nebo vzniknou hlavnímu městu Praha jako investorovi stavby. Plná moc ze dne 5.6.2006 zároveň opravňuje MOTT MACDONALD Praha k zastupování Hlavního města Prahy před orgány státní správy a místními orgány a opravňuje k podepisování smluv o výpůjčce záborů pozemků potřebných pro realizaci stavby. Uvedenou plnou moc podepsal za OMI ředitel odboru Ing. Jiří Toman, avšak není uvedeno na základě jakého titulu může OMI resp.

jeho ředitel zastupovat Hlavní město Praha a činit za ní úkony. Odkaz na nějaký vnitřní řád Magistrátu hlavního města Prahy nebo usnesení Rady hlavního města Prahy chybí, nicméně na základě těchto dokumentů bylo na Karlově mostě postupováno a MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. za Hlavní město Praha jednal. Druhá objednávka č.j. OMI/2905/934/207 (HMP/203402/2007) ze dne 02.05.2007 se týká zajištění inženýrské činnosti pro změnu DSP na plynové osvětlení a je k ní také přiložena jako v předchozím případě plná moc ze dne 02.05.2007 podepsaná ředitelem odboru OMI.

Vyjádření Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště, které bylo žádáno v dopise KPP č.j. KPP/4/10 ze dne 04.01.2010 bylo doručeno 04.02.2010. Jedná se o vyjádření č.j. NPÚ-302/27/2010 ze dne 29.01.2010, ve kterém se uvádí následující:

„Karlův most je národní kulturní památkou a zároveň je součástí městské památkové rezervace, zapsané na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Karlův most plní i mimořádnou úlohu městotvornou jako spojnice mezi Malou Stranou a Starým Městem i též jako důležitá součást významných pražských panoramat. Součástí mostu je rovněž výtvarné řešení věží na obou koncích s unikátní románskou a gotickou sochařskou výzdobou. Most náleží k nejvýznamnějším a nejstarším stavbám svého typu v Evropě. Jedná se o mimořádně hodnotné technické dílo, doklad projekčních, konstrukčních a řemeslných dovedností z období vrcholného středověku. Kromě toho navíc získal od období baroka zcela ojedinělou, svým rozsahem i ikonografickou náplní mimořádnou, sochařskou výzdobou. Mezi klíčové památkové hodnoty Karlova mostu náleží zejména: a) Hodnota historicko – architektonická, kterou představuje původní architektonické řešení mostu včetně detailů a řešení konstrukce, které bylo respektováno během všech dosavadních oprav do poloviny 20. století. Kontinuita architektury mostu je jedním ze základních předpokladů jeho architektonické a umělecko-historické hodnoty. b) Hodnota historického, technického a konstrukčního řešení, kterou představuje historický konstrukční systém a všechny jeho detaily. Vedle původního konstrukčního systému jsou významné i pozdější opravy. Výjimkou jsou však novodobé zásahy, které vedly k jeho poškození nebo narušily jeho autenticitu. Jedná se o technologické postupy a materiály, použité při stavbě a opravách mostu od doby jeho vzniku až do konce první poloviny 20. století. Je to především způsob zdění a vázání kamenných bloků včetně kamenických zámků, tvarování styčných ploch, jejich materiál z různých druhů pískovce, povrchové úpravy provedené kamenickými nástroji na plochách viditelných i neviditelných a všechny další stopy, jako jsou důlky po kleštích, kamenické značky a také například historické malty se svou charakteristickou barevností a zrnitostí. Nedílnou součástí památky jsou i pohledově skryté součásti, jako například dubové piloty a dřevěné rámové a štetové konstrukce základů a výplňové zdivo kryjící rub kleneb. c) Hodnota stáří a autenticita mostu, kterou představuje starobylý vzhled mostu, autentické historické materiály a rovněž tzv. stopy stáří. Hodnota stáří se zásadně podílí na autentičnosti památky a svědčí mimo jiné o její pravosti. d) Umělecko-výtvarná hodnota reprezentovaná zejména spojením gotické architektury s jedinečnou galerií soch ze XVII.-XX. století, umocněná zasazením mostu do panoramatu Pražské památkové rezervace. V konfrontaci s hodnotovými kritérii Karlova mostu se některé stavební práce na mostovce a parapetech jeví z hlediska památkové péče jako značně problematické. Za základ všech dosavadních problémů, spojených s obnovou mostovky a parapetních zdí, lze podle našeho názoru označit naprosto nedostatečně zvládnutou přípravu projektové dokumentace, zpracované bez

nezbytných průzkumů (technologické průzkumy na obnovu zídek a ošetření jednotlivých kamenných kvádrů, stavebně-historický průzkum). Připomínáme, že především ze strany mandatáře bylo často opakováno, že stavba je vedena v režimu lineární technické stavby. To vedlo k pomnutí základních konzervačních postupů při ošetření historických kamenných kvádrů a některé postupy byly považovány za zcela nepřijatelné a při obnově mostu za zakázané (tj. lepení kamene, zpevňování kamene a doplňování kamene tmely). Při posuzování zda kamenné kvádry budou vyřazeny, byl v zásadě zohledněn pohled na kamenný prvek jako na horninu. V hodnotící komisi byly tak rozhodující především názory externích spolupracovníků z přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. To vedlo v četných případech k vyřazování historických kvádrů často vysoké kulturní hodnoty. Dále nebyly určeny technologické postupy pro rozebírání a sestavování kamenných zídek, což vedlo k uplatňování technologicky nesprávných postupů (výrony řídké malty apod.). Základním nedostatkem je podle našeho názoru absence realizačního projektu na obnovu parapetních zídek. Obnova zídek se tak provádí v zásadě na základě jediné věty v projektu na stavební povolení a to cit.: „Zídka bude opravena kamenicky“. Absence realizační dokumentace byla nahrazována případ od případu rozhodnutím realizačního týmu přímo na stavbě, a to do značné míry bez konkrétní zodpovědnosti. Chybějící parametry obnovy vedly od srpna 2009 k názorovým střetům mezi jednotlivými subjekty zainteresovanými na stavbě. Od této doby usiloval NPÚ o vypracování realizační dokumentace. Je nutno konstatovat, že v poslední době je možné zaznamenat snahy o zlepšení kvality prací z hlediska zájmů státní památkové péče (zahájení přípravy realizační dokumentace pro pole 0A až IIA, oprava pole XIA v restaurátorském režimu apod., viz TZ NPÚ z 26.1.2010). Ztráta na památkové hodnotě spočívá především ve zcela zbytečném odstranění historických kamenných kvádrů, především kusů z tzv. pražských pískovců. Nekvalitně provedené práce (vymývání, nepřiměřeně širokých spár, respektování spárořezu podle vnějších vysprávek ve 70. a 80. let 20. století, zatečení řídké malty na líc dolní stavby, usazení nových strojových výrobků bez ohledu na původní líc okolních původních bloků apod.) jsou reverzibilní a lze je opravit. Znehodnocují však vnímání mostu jako autentického díla a degradují tak jeho hodnotu. V současné době, po prvních mrazivých dnech, se začínají projevovat statické poruchy přibližně ve třetinách polí mostu, tedy v místech, která jsou pro gravitační mostní stavbu typická. Některé trhliny procházejí nejen spárami, ale i dokonce původními kamennými kvádry. V tomto případě lze dilatační spáry vyplněné krajně nevhodným trvale pružným tmelem, které jsou realizovány v blízkosti soklů sochařské výzdoby nad pilíři, považovat z hlediska zájmů památkové péče za problematické. Závěrem jsme nuceni s politováním konstatovat, že způsob provádění většiny činností při obnově zídek parapetů je v rozporu s principy památkové péče a není adekvátní hodnotě jedné z nejvýznamnějších kulturních památek na našem území.“

KPP také požádal dopisem č.j. KPP/400/10 ze dne 04.02.2010 (doručeno datovou schránkou 05.02.2010) o zaslání kopií dokumentů ve věci Karlova mostu Magistrát hlavního města Prahy, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu. Konkrétně se jednalo o záznamy z kontrolních dnů na Karlově mostě č.: 1-19, 23-25, 27-48, 58-103, 105-106 a protokoly, zápisy či záznamy z místních šetřeních a ústních jednáních prováděných Magistrátem hlavního města Prahy na Karlově mostě při výkonu státní

památkové péče od srpna 2007 do prosince 2009. Tyto dokumenty KPP neobdržel ani do 22.02.2010.

Dne 08.02.2010 bylo KPP doručeno vyjádření Magistrátu hlavního města Prahy, Odboru správy majetku č.j. MHMP 122647/2010 ze dne 03.02.2010 podepsané Ing. Radkem Svobodou. Ve vyjádření se mj. požaduje zastavení správního řízení s ohledem na uplynutí prekluzivní lhůty a navrhuje se provedení dokazování ohledáním na místě a důkazu listinami. Podle § 30 odst. 5 správního řádu každý, kdo činí úkony, musí prokázat své oprávnění. Pan ředitel odboru správy majetku MHMP možná takové oprávnění má, ale nám nebylo doloženo.

Dne 09.02.2010 vydal KPP usnesení o ohledání věci, který uložil Hlavnímu městu Praha povinnost strpět ohledání Karlova mostu, národní kulturní památky a kamenů uložených ve skladišti v pražské ulici „Na Šutce“.

Dne 15.02.2010 KPP vydal KPP usnesení č.j. KPP/584/10, kterým ustanovil prof. Petra Siegla, ak. sochaře znalcem, protože rozhodnutí o znehodnocení závisí na posouzení odborné úrovně provádění prací s kamenem na Karlově mostě, a odborné posouzení nelze opatřit od jiného správního orgánu na celé období, kdy mělo ke znehodnocování národní kulturní památky docházet, a zároveň KPP nedisponuje takovými odbornými znalostmi v oblasti práce s kamenem. O ustanovení znalce byl účastník řízení v souladu s § 56 správního řádu vyrozuměn pod č.j. KPP/585/10.

Dne 19.02.2010 bylo doručeno do datové schránky krajského úřadu podání na hlavičkovém papíru Odboru správy majetku (OSM) Magistrátu hlavního města Prahy č.j. MHMP 157243/2010, SEK 35/2010 podepsané elektronickým podpisem Kateřiny Cucové. V dopisu se namítá podjatost ustanoveného znalce a po citaci restaurátorské specializace prof. Petra Siegla uvádí se, že předmětem této části opravy Karlova mostu, o kterou se v tomto řízení jedná, není restaurování, předmětem díla je technická oprava vozovky a zábradelního parapetu. Z tohoto důvodu OSM předpokládá, že se opětovně bude posudek rozcházet s odbornými posudky technickými.

Na základě nečinnosti Magistrátu hlavního města Prahy, odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu zaslal KPP pod č.j. KPP/634/10 dne 22.02.2010 Magistrátu hlavního města Prahy opětovnou žádost o zaslání dokumentů ve věci Karlova mostu. Téhož dne ale byla doručena krajskému úřadu datová zpráva (KPP obdržel až následujícího dne) o zaslání požadovaných písemností, které byly následně 25.02.2010 doručeny fyzicky.

Dne 24.02.2010 proběhlo ohledání Karlova mostu a úložiště kamenů v pražské ulici Na Šutce. Průběh úkonu byl zaznamenán do protokolu a byla pořízena fotodokumentace. Na Karlově mostě byl pořízen následující záznam do protokolu:
*V průběhu ohledání místa bude pořizována fotodokumentace.
 Pole XV sever – madla parapetu vyštípaná, patinace nových kamenů, vyštípané rohy nových i původních kamenů, zdivo zašpiněné od vyteklé malty.*

Pole XIV sever – odpadaná malta pod spodní řadou parapetu a poškozené původní kameny, nedodržení lícování v opravované části parapetu, patinace nových kamenů, vyštípané části madel a kamenů parapetu.

Pole XIII sever – vyštípané části madel a kamenů parapetu, široké spárování, nedodržení lícování ve styku opravené a původní části, patinace nových kamenů.

Pole XIII jih – široké spárování, nedodržení roviny líce, patinace nových kamenů.

Pohled z mostu:

Pole XV – vyštípané části madel a kamenů, kamenické novodobé značky, široké spárování,

Pole XV - prasklina svislá s poškozením nového kamene, kamenické značky novodobé, vyštípané části kamenů a madel.

Pole XIV – novodobé kamenické značky, vyštípané části madel a parapetů, nedodržení lícování kamenů (1,2 cm), vypadávání malty ve spárách madel, svislá prasklina.

Pole XIII – vyštípané části madel a parapetů, vysprávky – doplňování chybějících částí kamenů maltou, svislé praskliny, nedodržení lícování, vypadávání malty ve spáře parapetu.

Pole XII – kamenické novodobé značky, vyštípané části madel a kamenů parapetů, doplňování chybějících částí kamenů maltou, svislá prasklina, nedodržení lícování, přečnivání parapetního kamene (cca 1 cm).

Pole XI – jih v opravě, kamenická značka, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou, vypadávání malty ve spáře parapetu, vyštípané části kamenů a parapetů, svislá prasklina.

Pole X – vyštípaní části kamenů a parapetů, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou, svislá prasklina.

Pole IX – nový kámen s menším rozměrem výšky (cca o 1,5 cm), široké spárování + kamenická značka, vypadávání malty, ve svislých spárách ve styku s mostovkou svislá prasklina, vyštípané části kamenů a madel, doplňování chybějících částí madel a parapetních kamenů maltou, další svislá prasklina přes dva starší kameny.

Pole VIII – vypadávání malty ve svislých spárách ve styku s mostovkou (písek?), vyštípané části kamenů a madel, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou.

Pole VII – vyštípané části kamenů a madel, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou, svislá prasklina.

Pole VI – vyštípané části kamenů a madel, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou

- jih v opravě

Pole V – svislá prasklina madla (starší kámen) + spár vedle dilatace ve vzdálenosti 90 cm, vyštípané části kamenů a madel, doplňování chybějících částí madel a kamenů maltou

- jih v opravě

Pole IV – jih v opravě

Pole III – jih v opravě

Pole II – jih v opravě

Pole I – jih v opravě

Společně pro pole IV – I: jen lokálně doplněná chybějící část maltou

Společně pro všechna pole: na polích jsou dilatační spáry z pružného tmelu s povrchovou úpravou vmačkaného kamínku (drtě).

Po ohledání místa byl čten protokol a zástupce HMP, OMI p. Vratislav Fajt se vyjádřil viz list č.5, č.6 a za HMP OSM JUDr. Věra Liakou předala na listu č.7 a bylo přečteno. Zástupce HMP OMI p. Vratislav Fajt se ke stanovisku na listu č.7 (OMI HMP), připojuje. Vyjádření zástupce OMI MHMP p. Vratislava Fajta k protokolu:

1. k poli XV sever: pokud byly vyštípané rohy či hrany starých kamenů opraveny maltou, bylo opraveno podle schváleného technologického postupu. Patinace byla provedena kvalifikovaným restaurátorem dle požadavků a pod dohledem odborné organizace státní památkové péče NPÚ a OKP MHMP. Výtoky na zdivu nejsou způsobeny maltou při zdění, jedná se o vápenné výluhy vzniklé v průběhu mnoha let důsledkem špatné funkce izolace.
K námitce na vyštípané nové kameny uvádíme, že si nejsme vědomi vložení nových kamenů do konstrukce, které by byly vyštípnuty. Zároveň prohlašuji, že v rámci protokolu nebyly tyto kameny identifikovány.
2. k poli XIV sever: odpadaná malta není předmětem této opravy, poškozené původní kameny – viz bod č. 1.
Nerovnosti v lícování jsou dány snahou přizpůsobit nový tvar zábradlí jak původnímu zdivu pod úrovní nulové spáry, tak napojení na podstavce soch, snaze dodržet svislost zábradlí a plynulost průběhu madla
Patinace a další 2 záznamy viz bod č. 1
3. k poli XIII sever: vzhledem k tomu, že všechny kameny jsou buď původní nebo jsou tvarově přesné kopie původních kamenů a vnější rozměry zábradlí zůstaly nezměněny, jsou i šířky spár stejné jako byly původní.
- ostatní viz bod č. 1
4. pole XIII jih: viz stanovisko v bodu č. 1
5. pole XV: kamenické značky – některé kameny byly po dohodě se zástupci NPÚ označeny novodobými kamenickými značkami
praskliny – se svislými prasklinami se počítalo už v projektové fázi, pro omezení výskytu se dělají pružné spáry u podstavců soch, vznikají v důsledku objemových změn této kamenné konstrukce a PD počítá s jejich úpravou před dokončením díla
- zbylé dva zápisy viz pod č. 1
6. pole XIV: vypadávaná malta způsobena vandaly (před dokončením díla bude opraveno)
ostatní viz bod č. 1
7. pole XIII: doplňování chybějících částí maltou je prováděno dle schváleného technologického postupu
ostatní viz bod č. 1
8. dilatační spáry: prováděny podle schválené dokumentace (technologického postupu)
9. pole XII: přečnávající parapetní kámen – v tomto poli se vyskytuje jeden původní parapetní kmen s jiným sklonem horního povrchu než mají kameny sousední. Byly předány 2 fotografie kamene č. 2 pole XII před rozebráním.
ostatní viz bod č. 1
10. pole XI: viz bod č. 1
11. pole X: viz bod č. 1
12. pole IX: i v tomto případě je nový kámen rozměrovou kopií
pokud se jedná o vypadávání malty ve svislých spárách u povrchu vozovky, nevíme přesně, o jakou záležitost se jedná. Nemůžeme se vyjádřit. Možná se jedná o nerozebírané zdivo

ostatní viz bod č. 1

13. pole VIII: viz výše

14. pole VII: viz výše

15. pole VI: viz výše

16. pole V: viz výše

svislá prasklina – touto novou trhlinou se stavba zabývá a bude řešeno do doby dokončení dála, upozorňujeme, že se jedná o rozestavěnou stavbu.

17. pole IV, III, II, I: viz výše

Vyjádření zástupkyně OSM MHMP JUDr. Věry Liakou k protokolu:

„Nad rámec výše uvedeného vyjádření zástupce OMI MHMP uvádím:

Vzhledem k řízení, jehož předmětem je poškození, ohrožení a znehodnocení Karlova mostu zásadně nesouhlasím s postupem, kdy je při místním ohledání vypracována (pořizována) fotodokumentace a následně po provedení důkazu ohledání použita pro bližší specifikaci předmětu ohledání. K tomuto nebudeme mít možnost se jakkoliv vyjádřit.

Ohledání mělo být provedeno určité, měly být specifikovány jednotlivé popisy případných nedostatků tak, aby bylo zřejmé, kterých konkrétních kamenů, spár či jiných věcí se týká.

Postup správního orgánu při provádění důkazu ohledání považujeme za neobjektivní, účelové a v rozporu se základními zásadami správního řádu. V průběhu ohledání nebyla účastníkům řízení dána možnost vyjádřit se ke zjištěným skutečnostem, přičemž vzhledem k předmětu ohledání a jeho rozsahu bylo toto žádoucí. Možnost vyjádření účastníků k protokolu pro jeho sepsání je vzhledem k rozsahu věci nedostačující a vzhledem k neurčitosti ohledání téměř nemožné.

Není nám známo, na základě jaké zákonné ustanovení byl přiván k účasti na místním ohledání Ing.arch. Chudárek. Tuto osobu považujeme za neobjektivní, a to vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o zaměstnance NPÚ, který vykonává dohled na stavbě, tj. má poměr k věci.

Vzhledem k výše uvedenému s obsahem protokolu nesouhlasíme a tento nepodepisujeme.

Žádáme, aby nám jako účastníkovi byla zaslána kopie protokolu o ohledání ze dne 24.02.2010.“

Kopie protokolu byla účastníkům dle listu č.1 předána v závěru ohledání místa v počtu 7 listů. Ing.arch.Z. Chudárek konstatuje, že nebyly vzneseny odborné dotazy na jeho osobu.

S ohledem na skutečnost, že jak zástupkyně účastníka řízení, tak zástupce OMI pan Vratislav Fajt odmítli podepsat protokol a nepodepsali ani vlastní vyjádření, nemůže KPP považovat jejich závěry za právně významný úkon. I přes tuto skutečnost KPP na uvedená tvrzení v tomto odůvodnění reaguje.

Z protokolu ohledání kamenů v úložišti v pražské ulici „Na Šutce“:

V průběhu ohledání místa bude pořizována fotodokumentace.

Účastníci ohledání byli seznámeni s úložištěm „Na Šutce“ a se způsobem uložení kamenných kvádrů a jejich fragmentů a s celkovým způsobem evidence jejich uložení.

Stanovisko zástupce účastníka řízení OMI MHMP Vratislava Fajta: Metodika hodnocení vyřazených kamenů uskladněných v úložišti vychází z metodik aplikovaných pro památky UNESCO, touto metodikou proběhl nedestruktivní podrobný výzkum všech kamenů parapetu ze strany Přírodovědecké fakulty UK, a to s cca 20 hodnocených ukazatelů – viz „výzkumná zpráva“ vyhotovená PŘF UK v letech 2005 – 2006. Následně byly kameny podrobeny komisionálnímu hodnocení po uvolnění ze zábradlí odbornou komisí, jejímiž členy byli mj. i zástupci NPÚ a PŘF UK. Proto výslovně upozorňujeme z výše uvedených důvodů, že všechny kameny uložené „Na Šutce“ nemohly a nemohou být vzhledem ke svému stavu a stupni poškození znovu využity v konstrukci parapetu Karlova mostu.

Stanovisko zástupce NPÚ, ú.p. Ing.arch. Zdeňka Chudárka: „Z hlediska uložení kamenických kvádrů a jejich úlomků i způsobu jejich evidence není z hlediska památkové péče zásadních připomínek. Důrazně však připomínám stanovisko NPÚ, že na úložišti „Na Šutce“ je deponováno velké množství kamenných kvádrů, které je možné po základním ošetření zpět použít do konstrukce mostu. Jedná se pravděpodobně až o 300 kusů. Z vlastní zkušenosti je mi známo (do komise pro hodnocení kamenů jsem byl delegován v době hodnocení, pole VI. A), že hodnocení bylo prováděno pouze vizuálně, případně poklepem kladívka, a to pouze z hlediska horniny. Nebyly zvažovány možnosti ošetření těchto vyčleněných kamenů metodami běžně užívanými v obdobných konstrukcích v památkové praxi. Z hlediska ochrany kulturních hodnot mostu je objektivní vyhodnocení deponovaných kamenických článků, a to z hledisek možnosti ošetření kamene metodami běžnými v památkové péči, jeden z naprosto prioritních úkolů, jinak by mohlo dojít k vážným kulturním ztrátám.“

Doplňující vyjádření účastníka řízení OMI MHMP Vratislava Fajta: K výše uvedenému konstatuji, že pan Z. Chudárek je od konce srpna 2009 členem odborné komise pro hodnocení kamenů.

Stanovisko zástupce účastníka řízení HMP – OSM MHMP JUDr. Věry Liakou: „Pouhé pořízení fotodokumentace úložiště považujeme za nedostatečné, částečné provedení místního ohledání, a to vzhledem k závažnosti řízení, ve kterém je HMP podezíráno z poškození, ohrožení a znehodnocení Karlova mostu. Není nám známo, na základě jakého zákonného ustanovení byl přizván k účasti na místním ohledání Ing. Arch. Chudárek. Tuto osobu považujeme za neobjektivní, a to vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o zaměstnance NPÚ, který vykonává dohled na stavbě, tj. má poměr k věci a pokud je nám známo nespĺňuje profesně kvalifikační předpoklady pro předmětné ohledání. Žádám, aby nám jako účastníkovi řízení, byla předána kopie protokolu o ohledání kamenů ze dne 24.02.2010“

Vyjádření pana Fajta za OMI není relevantní, neboť nebyl zástupcem účastníka řízení ve smyslu § 31 správního řádu. Uznání úkonů podle § 34 odst. 4 správního řádu se týká zastupování na základě plné moci, opatrovníka a zákonného zástupce (viz § 34 odst. 1 správního řádu), a nelze tedy vydat usnesení o uznání úkonů učiněných panem Fajtem, když zastupování územního samosprávného celku se řídí § 30 odst. 4 správního řádu a zaměstnanec tak činí úkony na základě pověření toho, kdo je oprávněn samosprávný celek zastupovat, tj. v případě Hlavního města Prahy primátora. Zároveň není možné, aby v téže věci činili současně úkony dvě osoby (§ 30 odst. 2 správního řádu) a jelikož bylo následně doloženo oprávnění k zastupování jen JUDr. Liakou, byla ona tím, kdo mohl za účastníka řízení relevantně vystupovat. Hlavní město Praha zjevně při ohledání

věcí nemělo vyřešeno v souladu se správním řádem, kdo je oprávněn zastupovat (jak zástupkyně OSM, tak OMI se stavěli do role zástupce), a jen velmi vstřícný postoj úředníků KPP zabránil vykázaní těchto zaměstnanců magistrátu z ohledání a odmítnutí zdouhavého zapisování připomínek k ohledání Karlova mostu, které si zaměstnanci magistrátu ani samostatně vedle protokolu nepodepsali.

Dne 25.02.2010 obdržel KPP na vědomí dopis Národního památkového ústavu (NPÚ), ústředního pracoviště týkající se uložení kamenných kvádrů v trvalém úložišti. NPÚ považuje deponované kameny za nedílnou součást národní kulturní památky, a proto musí OMI MHMP vytvořit trvale vhodné podmínky pro ochranu historicky hodnotných kamenických prvků. Dle NPÚ je podle jeho zjištění deponováno kolem 300 kamenných kvádrů, které bude možno po základní konzervaci vrátit zpět do konstrukce mostu. Jen zbytečně vyřazených madelních kusů je z pohledu NPÚ téměř dvacet a některé z vyřazených kamenných kvádrů mají vysokou památkovou hodnotu. Jedná se především o výjimečně dlouhé kusy z pražských pískovců. Toto překvapivě velké množství zbytečně vyřazených kvádrů není bohužel asi konečné. Generální ředitelka NPÚ také konstatovala, že již nelze zpětně posoudit kvalitu kamenných kvádrů, které skončily v drtičce. Generální ředitelka NPÚ Ing.arch. Naděžda Goryczková považuje za neodkladné provést objektivní komisionální vyhodnocení kamenických kvádrů uložených Na Šutce a použitelné kvádry vrátit zpět do konstrukce mostu, a to některé z nich již v této etapě stavby s ohledem na podmínku č. 5 rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy čj. S-MHMP 231202/2009 ze dne 14.08.2009.

Z důvodu nepředložení oprávnění k zastupování účastníka řízení a nevyjasnění oprávnění k zastupování v předchozích úkonech různých osob, požádal KPP dopisem č.j. KPP/696/10 ze dne 03.03.2010 Hlavní město Praha o doložení oprávnění k zastupování Hlavního města Prahy ve věci Karlova mostu. Při ohledání věci konaného dne 24.02.2010 bylo sděleno paní JUDr. Věrou Liakou, že ona jako zástupce OSM zastupuje Hlavní město Praha a že může oprávnění doložit, i když jej nemá u sebe. Aby KPP nebyl napadán kvůli omezení práv účastníka řízení, nebyli v souladu s § 4 odst. 1 a 4 a § 6 odst. 2 správního řádu JUDr. Věra Liakou a Vratislav Fajt z odboru městského investora (OMI) vykázaní, a bylo jim umožněno vyjadřovat poměrně obsáhlé a podrobné připomínky, ačkoliv správní řád ukládá v § 30 odst. 5 povinnost každému, kdo činí úkony, prokázat své oprávnění. V téže věci může za právnickou osobu současně činit úkony jen jedna osoba (§ 30 odst. 2 správního řádu). V případě Karlova mostu za Hlavní město Praha postupně jednali v průběhu různých úkonů v minulosti jak zaměstnanci Magistrátu hlavního města Prahy, tak i MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. (MMD) na základě plných mocí podepsaných ředitelem OMI vydaných v rámci objednávek. Jménem právnické osoby činí úkony ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem podle zvláštního zákona, tj. občanského soudního řádu (§ 30 odst. 1 správního řádu). Takové oprávnění nebylo předloženo ani v rámci ohledání věci ani dříve. Předchozí korespondence v rámci správního řízení nebyla od jednoho zástupce, jak ukládá správní řád v § 30 odst. 2. Dopisy byly podepsány Ing. Radkem Svobodou, ředitelem odboru správy majetku a Ing. Jiřím Tomanem, ředitelem odboru městského investora, datová zpráva doručená 19.02.2010 byla podepsána Kateřinou Cucovou. KPP požádal o předložení oprávnění k zastupování dané ve smyslu § 30 odst. 4 správního řádu primátorem Hlavního města Prahy. Dále KPP požádal o vysvětlení

skutečnosti, že za Hlavní město Praha podával žádost o závazné stanovisko podle § 14 odst. 1 památkového zákona Odbor městského investora, který nemá právní subjektivitu a na základě jakého titulu tento odbor resp. jeho ředitel zplnomocnil MMD k zastupování Hlavního města Prahy. Vysvětlení této problematiky se KPP jeví jako důležité pro potvrzení, že úkony Hlavního města Prahy byly učiněny řádně v souladu s právním řádem České republiky. Nám známé usnesení Rady hlavního města Prahy č. 1095 ze dne 22.07.2003 uložilo OMI pouze zajistit analýzu podkladů, podklady pro výběr zhotovitele a údržbu a předložit návrh komise pro obnovu Karlova mostu. Rozhodnutí o delimitaci investorských práv a povinností z Technické správy komunikací hl. m. Prahy na OMI jako právní non-subjekt nelze proto považovat z hlediska uložených úkolů za zmocnění jeho ředitele či zaměstnanců k veškerým úkonům spojeným s obnovou Karlova mostu za Hlavní město Praha. MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. také nemohl být řádně zmocněn, pokud ředitel odboru OMI neměl oprávnění plnou moc podepsat. Plné moci by byly právně neúčinné. Z výše uvedeného vyplývalo, že veškeré úkony OMI, OSM a nakonec i společnosti MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. mohly být prováděny v rozporu se zákonem včetně žádání o vydání závazných stanovisek, účastenství ve správních řízeních a dalších jednání včetně úkonů ve správním řízení vedeném KPP.

Na základě usnesení č.j. KPP/584/10 obdržel KPP znalecký posudek č. 224/3/2010 ze dne 28.02.2010 v němž se uvádí (citace):

„1. Úvod

Při posuzování probíhajících kamenických prací je nutné oddělit činnosti, které byly posuzovány znaleckým posudkem č. 221/09/2008 „Oprava kamenného zábradlí na Karlově mostě v Praze“, na základě vyzvání Památkové inspekce MK ČR. V současné době reaguje znalecký posudek na kamenické práce prováděné v období 2009-2010. V tomto období byla na základě rozhodnutí Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště (dále jen NPÚ ÚP) ustanovena „Komise pro památkovou obnovu Karlova mostu“ (dále jen Komise), která se celkovou problematikou Karlova mostu začala zabývat. Práce na obnově Karlova mostu dále probíhaly a Komise na základě zjištění celkové situace doporučila vedení NPÚ ÚP realizovat opatření, která byla shrnuta do vyjádření, které NPÚ ÚP vydalo jako podklad pro závazné stanovisko MHMP-OKP ukládající vlastníci konkrétní opatření ve věci probíhající obnovy Karlova mostu. Znalec se seznámil s částí dokumentů obsažených v souhrnu odborných statí „KARLŮV MOST VE SVĚTLE STAVEBNĚ HISTORICKÝCH PRŮZKUMŮ“, dále některých částí „STAVEBNĚTECHNICKÝCH PRŮZKUMŮ A DOKUMENTACE“, rovněž proběhlo posouzení kamenických prací in situ na staveništi. V rámci znaleckého posouzení bylo využito ČSN 73 3251 NAVRHOVÁNÍ KONSTRUKCÍ Z KAMENE z důvodu tvrzení, že se jedná především o stavební obnovu.

2. Řemeslná úroveň rozebírání kamenného zábradlí

V současné době při posouzení probíhajících kamenických prací lze konstatovat, že došlo k významnému zlepšení nejen přístupu k památce, ale i řemeslného zvládnutí jednotlivých etap obnovy kamenného zábradlí.

Při rozebírání jednotlivých polí je v současné době kladen větší důraz na uchování kamenných bloků a dochází-li k případnému poškození hran jednotlivých kusů, pak je to převážně z důvodů značné tvrdosti a přilnavosti betonové výplně aplikované v 70 letech dvacátého století.

Při rozebírání kamenného zábradlí se z technologického hlediska vyžaduje použít příslušné technické zařízení vhodné k uvolnění jednotlivých kamenných bloků a umožňující jejich vyjmutí ze zábradlového tělesa. Přestože některé zákroky jsou na hraně památkového přístupu, nelze než konstatovat, že jiný způsob uvolnění kamenných bloků, které jsou propojeny velmi přílnavou a tvrdou betonovou hmotou, nelze s lepším výsledkem uskutečnit. Technické vybavení stavby zaručuje celkem solidní manipulaci a přepravu kamenného materiálu.

Komentář:

Minulé opravné zákroky z 1965–1974 byly prováděny vsazováním kamenných desek z jiného kamenného materiálu (Libnavského a Božanovského pískovce) do původních kamenných bloků a zalitý pevnostním betonem. Tyto zásahy byly z hlediska památkového přístupu velmi problematické. Negativní dopady na celkový stav památky byly alarmující jednak ve smyslu fyzikální a chemické koroze kamenného materiálu mostní konstrukce, ale v jistém smyslu znamenaly i celkové zhoršení stavu mostu. Při realizaci rozebírání jednotlivých polí je logicky postupováno takovým technickým a technologickým způsobem, který je s ohledem na monolitní spojení jednotlivých kamenných bloků možný a správný. Používání mechanizace je logickým pokrokem v oblasti zpracování a manipulace s kamennými bloky, která je v dnešní době běžná. Industrializace řemesel je přirozenou součástí stavebních prací. V oblasti památkové péče se stále více uplatňují spíše restaurátorské přístupy, které především využívají tradiční technologie i srovnatelné soudobé postupy a vhodné materiály.

*3. Řemeslná úroveň zacházení se starými a znovu použitými kamennými kvádry
Řemeslná úroveň se nijak neliší od běžného způsobu nakládání s kamenickými výrobky. Vyjmuté bloky jsou ukládány na podkladky a je s nimi zacházeno zcela v kontextu manipulačního procesu.*

Využití již použitých kvádrů je bezpochyby správný postup, který značně napomáhá udržet charakter památky méně defektní, než masivní použití nových kamenných kvádrů. S původním kamenným materiálem bylo vícekrát manipulováno a je nutné si uvědomit, že každé vyjmutí bloku je pro celistvý tvar zábradlového tělesa vždy kritické z důvodu jeho větší náchylnosti k odpadávání hran nebo rohů. Nicméně i při kvalitním a odpovědném zacházení s kamennými bloky je možné, že dojde k drobným poškozením. V každém případě je vhodné při opravných zákrocích zvážit využití technologie plombování (filuňkování), která umožňuje odstranit defekty kamene a zároveň zmenšuje potřebu výměny celých bloků. Navíc tato metoda je daleko trvanlivější než používání různých tmelů.

Komentář:

Otázka využití odstraněných kamenných bloků je velice aktuální. Některé již vyžilé kameny se již nemohou na stavbě uplatnit a je na památkovém dozoru, aby rozhodl, jakým způsobem se s nimi naloží. Nicméně při opakované návštěvě znalce na shromaždišti kamenného materiálu na Šutce bylo konstatováno, že některé bloky jsou nejen historicky cenné, ale i znovu použitelné. Nehledě na spoustu kamenných bloků, které by bylo možné po nezbytné úpravě vrátit do zábradlového tělesa.

Významným památkovým aspektem je tendence využití i původních kamenných bloků po jejich dalším zpracování (zkrácení bloku, plombování atd.) v další existenci kamenné hmoty Karlova mostu.

4. Provedení spárořezu, zdění a spárování

Spárořez jednotlivých polí zábradlí se mění a vychází z daného stavu. Znalec se seznámil s dokumentací uložení kamenných kvádrů a konstatuje, že v současné době nedošlo k výrazné proměně charakteru spárořezu nebo tak výrazné změně, kterou by nebylo možné respektovat. Je samozřejmé, že lze diskutovat o výšce či šířce jednotlivých spár, ale je nutné připomenout problematiku ručně zpracovaných bloků, které jsou z hlediska pravoúhlých ploch i nepřesné, což se pochopitelně promítá i do svislých spár.

Zvolený technologický postup vychází ze soudobé praxe, kdy osazení – zdění jednotlivých bloků je provedeno tzv. „na sucho, na dřevěné klíny“. Následně je spárový prostor vyplněn maltou (různé tuhosti). Tato metoda se značně liší od historických postupů, kde byly jednotlivé bloky osazeny do maltové směsi spíše polosuché koexistence a následně vyspárovány. Historické postupy vycházely ze znalosti pnutí a pohybu kamenných bloků. Soudobé metody osazení kamenných bloků vycházejí z praxe osazovacích technologií uplatňovaných ve stavebnictví při obkládání stěn. Znalec konstatuje, že běžné i svislé spárování není takovým problémem i když jsou okem patrné praskliny ve spojení malty a kamenného bloku. Skutečný negativní problém však nastává v dilatačním spárování, které se jeví jako neúčinné a esteticky velmi defektní. Na památce se již nyní projevují nové statické trhliny, které pronikají kamennými bloky v zábradlovém tělese. Je na posouzení odborníka na statiku, zdali se jedná o pohyb zábradlového tělesa nebo o pohyb vnitřní mostní konstrukce.

Komentář:

Rozdíl při osazování kamenných bloků v historickém období od současnosti tkví nejen v rozdílném postupu, ale i v dosti podstatném faktu a to ve způsobu opracování kamenného materiálu. Ručně opracovaný blok kamene měl danou kamenicky zpracovanou ložnou plochu jejíž reliéf odpovídal charakteru použitého náradí (dláto, špičák, oškrt). Charakteristicky opracovaná plocha kamenného bloku významně napomáhala v jeho úložné stabilizaci. Soudobé kamenné bloky jsou řezané a jejich plochy rovné a hladké. Proto jsou náchylnější k možnému pohybu. Bloky nejsou usazovány do maltové směsi, ale jsou podmazávány spárovacím tmelem. Tato metoda není a nemůže být dokonalá, kontrola naplnění spár je obtížná.

Diskutovaná výška či šířka spár odvisí od rozhodnutí odpovědného stavebního dozoru a doporučení památkového odborníka vycházejícího z dosavadních zkušeností s touto problematikou.

Dilatační spoje asi nevyřeší pohyb pevně spojených bloků kamene silikonovou mazaninou posypanou kamínky. Spárová malta je zapracována do spáry a její povrchová úprava spočívá v přetření houbou. Na mnoha místech se povrchová úprava mění. Spárovací malta přesto praská ve spojení s plochou kamene. Je otázka, zdali příprava a zpracování malty odpovídá příslušnému požadavku ať již ze strany stavebníka či památkového dozoru nebo zdali se jedná o technologickou nekázeň. V každém případě však platí, že výskyt těchto nedostatků již v průběhu stavební činnosti napovídá, že je nutné přistoupit k řešení této problematiky.

Poznámka:

Spáry v kamenné konstrukci jsou pro stavební účely definovány zněním ČSN 73 3251 kapitola C, odst.170-173, která řeší šířky spáry v kamenných konstrukcích z masivních prvků včetně odchylek a mezní odchylku spáry na délku 3 metrů; dilatační spáry odst.174-185. V případě památkových objektů nejsou tyto normy vyžadovány, ale je upraveno závazným stanoviskem.

5. Druh, typ a rozsah vyměňovaného kamene

Kamenný materiál Karlova mostu je různorodý a to i s ohledem na stavební historii Karlova mostu. Základním kamenným materiálem byl permokarbonský arkózový pískovec, který svými fyzikálními a mechanickými vlastnostmi vyhovoval stavebníkovu záměru. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat podobný kamenný materiál byl doporučen Kocbeřský pískovec, který splňuje nároky na mechanicko fyzikální vlastnosti kamenného materiálu a splňuje i požadavky stavebníka.

Kocbeřský pískovec je barevně rozmanitý a dodávala se na výměnu kamenných bloků převážně méně vhodná světlá až bílá varieta. Při návštěvě znalce na staveništi bylo konstatováno, že se používá i další varieta, jejíž charakter i barevná struktura je příznivější a lépe odpovídá celkovému charakteru mostu.

Počet vyměňovaného kamenného materiálu se podstatně zmenšil, jeví se snaha stavebníka nahrazovat některé již vyžilé bloky rozměrově upravenými dřívě již vyjmutými bloky. Respektuje se i druh kamene vhodný pro výměnu kamenných bloků tam, kde lze najít podobný kámen v parapetovém předpolí staroměstské mostecké věže (viz Mšeno-Nehvizdy)

Komentář:

Výběr kamene byl zdůvodněn nejen potřebou kvalitního kamenného materiálu, ale i jeho dostupností. V počátcích stavby byl Kocbeřský pískovec dodáván v bělejší varietě a vzhledem k faktu, že stavebník nepředpokládal tak markantní barevnostní rozdíl a určitou estetickou defektnost, bylo nutné provést patinaci nově osazených bloků.

Při současné prohlídce staveniště Karlova mostu znalcem byl konstatován jistý pokrok ve výběru kamenného materiálu z hlediska jeho barevnosti a jsou osazovány nové bloky s velice zajímavou barevnou varietou, která lépe koresponduje s historickými kamennými bloky.

Poznámka:

Nepochybně bylo při volbě kamenného materiálu využito čs.normy ČSN 72 1155-56; dále ČSN 72 1800 a ČSN 72 1810.

6. Výběr, rozsah, použití, zpracování a povrchová úprava nově vkládaných kamenů

Jak jsem již uvedl, výběr kamene se jeví znalci jako přijatelný a patrně odpovídá i představám památkového dohledu. Otázka rozsahu výměny kamenných bloků je řešena komisionálním výběrem stavby a lze konstatovat, že bylo ustoupeno od razantní až nesmyslné výměny kamenných bloků.

Zpracování kamenného materiálu je podle údajů ze stavby zajišťováno přeřezáním kamenných bloků do rozměrově příhodnějších proporcí a jsou kamenicky opracovány. Povrchová úprava kamenných ploch se markantně zlepšila a kvalita rýhování (šalírování) není dokonalá, ale je vcelku uspokojivá.

Komentář:

Úprava povrchu kamenných bloků na Karlově mostu měla svůj vývoj. Z nejstarších kamenů je obtížné jednoznačně prokázat jejich technologii opracování. Z období různých oprav lze sledovat několik tendencí. V první řadě je to osekání již dřívě osazených kamenných bloků, které se provádělo vzhledem k dané době například zubákem (dláto se zubatým ostřím) a přesekávalo dlátem. V druhé řadě se používal zrnovák (pemrlice) různých rozměrů a zrnění. Na několika místech byl použit i oškrt, a jeho použití patří mezi nejstarší.

V současné době je aplikováno na rovném řezaném bloku sekání rýhovačkou různých šířek. Rýhování se nejen v historických dobách, ale i v období závěru 19.stol. užívalo

několikerým způsobem podle charakteru stavby. Kvádřikové zdivo bylo opracováváno ve svislé textuře tak, aby vynikla jeho vertikální kresba, rýhování vodorovné se provádělo na takových kamenných kusech, kde měla vyniknout jejich hmotnost. Tyto způsoby byly vyžadovány příslušným stavebním dozorem a vycházejí z tradice zpracování jednotlivých typů kamenného materiálu (pískovec, vápenec, mramor či žula). Tuto otázku je nutné řešit vždy s příslušně daným průzkumem, který předloží relevantní poznatky,

7. Úroveň provedení dlažby mostovky

Znalec na tuto otázku neodpovídá protože necítí odbornou kompetenci dostatečně kvalitně odpovědět.

8. Celková úroveň a dopad provedených prací na parapetech (kamenného zábradlí) a mostovce Karlova mostu na kulturně historické hodnoty národní kulturní památky.

Vycházíme-li z faktu, že estetická pozitivní hodnota spočívá v jednotě a komplexnosti, nemůžeme tedy vnímat jednotu a komplexnost v památkovém chápání jinak, než jako propojení formy a obsahu. Toto poznání vyžaduje vytvoření individuální koncepce struktury a stylu pro každý památkový objekt, zvláště pak pro takovou památku jakou je Karlův most v Praze.

Odpověď na tuto otázku není lehká, ale je nutné ji rozdělit na dvě části. Původní znalecký posudek se zabýval částmi zábradlového parapetu zhruba od sousoší sv. Luitgardy směrem k Malostranské mostecké věži, kde byly shledány značné vady, které skutečně ohrožují památkovou hodnotu Karlova mostu a působí nejen z hlediska řemeslného, ale i estetického problematicky a defektně. Způsob zásahu do integrity Karlova mostu byl velice razantní a je otázkou zdali se nejedná o nevratné poškození. Je rovněž neoddiskutovatelné, že i oprava Karlova mostu v období 1965–1974 byla značně problematická. Vnášení nevhodné technologie, zatížení mostní konstrukce železobetonovou deskou, razantní vsazování kamenných desek do původních kamenných bloků se ukázalo jako velice nepříznivě zvolená stavební technologie i metodika, která se prosadila v době totalismu na úkor smysluplných požadavků památkové péče

V současné době se pozitivně projevuje profesionálnější přístup ke Karlovu mostu jako k památce, ubylo razantní vyměňování kamenných bloků, přes ryze technický přístup se objevuje prvek, který byl vždy pro kamenické řemeslo základní moralitou a to je idea služby. Zdá se, že se víc naslouchá památkovému dozoru a nic nebrání tomu, aby se všechna problematická a poškozená místa na Karlově mostě znovu otevřela a provedla se kvalitní oprava již dokončeného zásahu.

Dopad oprav parapetů Karlova mostu je minimálně dvojitý. Na jedné straně je to oprava, která rehabilituje stav kamenných bloků a zlepšuje tak kondici kamenné konstrukce. Na druhé straně ukazuje na možnosti požadovat odpovědnější technický a technologický přístup k památce. Jistě sem patří i odkaz dbající uchování kamenického řemesla a podpora jeho kvalitní úrovně v počátku třetího tisíciletí. V neposlední řadě sem patří i pohled na stav společnosti, která věnuje na péči o své kulturní dědictví nemalé finanční prostředky.

Právě z tohoto důvodu by měly stavebníci přidat na kvalitě, odstranit všechny nedostatky a naslouchat velice pozorně nejen odborným požadavkům NPÚ, ale i odborné veřejnosti, která jejich činnost pozorně sleduje.

9. Závěr

Jednou z oblastí hodnocení provedených prací je posouzení charakteru řemeslné, technické i estetické úrovně opravy zábradlového parapetu Karlova mostu.

V kamenické praxi je v současné době podíl ruční práce značně omezen nástupem technického vybavení využívaného nejen při zpracování kamenného materiálu, ale i při jeho distribuci a manipulaci. Podíl ručního opracování kamene je však jedním ze základních parametrů stavební obnovy v památkové oblasti. Koherentní řemeslný přístup, který je korigován znalostí tradičních řemeslných postupů umožňuje vytvářet potřebnou prezentační jednotu, obsahující příslušné památkové požadavky.

V současné době se projevují v ochraně kulturního dědictví inovační a experimentální tendence, které však neznamenají z hlediska památkové péče jen pokrok, ale naopak otevírají potřebu silného respektu k tradičním technologiím, další rozvíjení klasických řemeslných znalostí a respektu k restaurátorským postupům.

Aktivita nového vedení Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště a Komise pro Karlův most výrazně otevřela odbornou diskuzi o všech problémech spojených se záchranou této významné památky. Nelze opomenout i občanské aktivity, které se vyjadřovaly k průběhu obnovy a pozitivně vytvářely tlak na pozornější přístup k tak významné památce jakou je Karlův most v Praze.

V úterý 16.03.2010 obdržel KPP e-mailem od Svazu kameníků a kamenosochařů stanovisko tohoto svazu k problematice opravy Karlova mostu.

Dne 17.03.2010 oznámil KPP dopisem č.j. KPP/801/10 ze dne 16.3.2010 účastníkovi řízení možnost vyjádřit se ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí.

Dne 17.03.2010 se dostavila do kanceláře č.459 JUDr. Věra Liakou, právnička odboru správy majetku Magistrátu hlavního města Prahy a po předložení pověření pro Ing. Radka Svobodu ze dne 29.01.2010 a pověření svého využila práva nahlédnout do spisu.

KPP bylo následně doručeno dne 23.03.2010 vyjádření účastníka řízení k podkladům rozhodnutí a provedení dokazování č.j. MHMP75518/2010 ze dne 19.03.2010.

Magistrát hlavního města zaslal dopisem č.j. MHMP 75518/2010 ze dne 19.03.2010 odpověď na žádost č.j. KPP/696/10 ze dne 03.03.2010 týkající se zastupování Hlavního města Prahy. V případě zastupování Hlavního města Prahy při tomto řízení byla pověření předána při seznámení se s podklady rozhodnutí. V dopise bylo účastníkem řízení vysvětleno, že zastupování Hlavního města Prahy při obnově Karlova mostu bylo v pořádku. Zde však KPP musí podotknout, že ani vysvětlení uvedené v dopise nepostačuje k úplnému pochopení zastupování Hlavního města Prahy navenek. Odbor městského investora je non-subjekt, který není způsobilý zastupovat Hlavní město Prahu navenek, ačkoliv OMI bývá uveden jako zástupce investora, tj. Hlavního města Prahy (např. rozhodnutí MHMP 43934/2004). Plná moc z 16.12.2002 pro ředitele OMI udělená v neznámém rozsahu a nám neznámou osobou předložena nebyla. Pravidla pro zadávání veřejných zakázek schválená usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1361 ze dne 05.09.2006 jsou vnitřními pravidly, která nemohou mít větší právní sílu než zákon č. 131/2000 Sb., který zastupování Hlavního města Prahy navenek primátorem či jeho náměstkem upravuje v § 72 odst. 2 resp. v § 74 odst. 1. Z hlediska zákonnosti tak nelze

jednoznačně posoudit udělení plné moci mandataři a podávání žádostí o závazná stanoviska. Uzavírání mandátní smlouvy formou objednávky podepsané ředitelem odboru nemůže v rámci tohoto řízení KPP hodnotit vůbec.

Dne 25.03.2010 bylo doručeno na vědomí stanovisko NPÚ ke stanovisku PŘF UK k možnosti ukládání kamenných kvádrů vyřazených při opravě mostovky Karlova mostu do vnitřní konstrukce mostu.

KPP považuje za prokázané, že při obnově národní kulturní památky Karlův most se sochařskou výzdobou rej.č. ÚSKP ČR 108 (kulturní památka rej.č. ÚSKP ČR 11730/1-15) na parcelách č. 147 (část), 148, 149, 150, 151, 152, 153, 1110 (část), 1111 (část), 1152 (část) v k.ú. Staré Město a na parcelách č. 178, 231, 233, 235, 236, 237, 742/1 (část), 746, 747, 748, 749, 750, 751, 1035 (část), 1039/1 (část), 1042 (část), 1080 (část), 1081 (část) v k.ú. Malá Strana, která byla prohlášena nařízením vlády č. 147/1999 Sb. ze dne 16. června 1999, o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, došlo ze strany Hlavního města Prahy jako vlastníka ke spáchání správního deliktu podle § 35 odst. 2 písm. a) památkového zákona na základě následujících skutečností a podkladů:

Karlův most se sochařskou výzdobou byl prohlášen nařízením vlády č. 147/1999 Sb. ze dne 16. června 1999 národní kulturní památkou a zároveň se nalézá v městské památkové rezervaci v hlavním městě Praze prohlášené nařízením vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze. Karlův most je významnou součástí historického centra Prahy, které bylo zapsáno v roce 1992 na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Karlův most náleží mezi nejvýznamnější a nestarší mosty tohoto typu v Evropě a nepochybně se jedná o mimořádně hodnotné technické dílo, které dokládá projekční, konstrukční a řemeslné dovednosti z období vrcholného středověku. Karlův most byl navíc opatřen zcela ojedinělou a mimořádnou sochařskou výzdobou.

Hlavní město Praha je vlastníkem národní kulturní památky Karlův most se sochařskou výzdobou, což potvrzují údaje z katastru nemovitostí a tento fakt nebyl nikdy zpochybnován.

Rada hlavního města Prahy vydala 12.06.2007 usnesení č. 882, kterým rozhodla o výběru zhotovitele veřejné zakázky „Oprava Karlova mostu, etapa 0003 – část A – Oprava mostovky“. Zhotovitelem byla vybrána SMP CZ, a.s., která práce také provádí. Na okraj lze z hlediska památkové péče poznamenat, že žádné hodnotící kritérium pro zadání veřejné zakázky nebylo kvalitativní, jednalo se pouze o ceně, záruční době, smluvní pokutě a lhůtě plnění.

Podle § 9 odst. 1 památkového zákona je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památku je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu. Na základě § 35 odst. 2 písm. a) památkového zákona

krajský úřad uloží pokutu až do výše 4 000 000 Kč právnické osobě jestliže nepečuje o zachování národní kulturní památky, neudržuje ji v dobrém stavu, užívá ji způsobem neodpovídajícím jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě nebo technickému stavu, nechrání ji před ohrožením, poškozením nebo znehodnocením nebo ji znehodnotí nebo zničí.

O porušení § 9 odst. 1 památkového zákona svědčí rozhodnutí o opatřeních č.j. S-MHMP 231202/2009 ze dne 14.08.2009, kterým bylo uloženo osm opatření Hlavnímu městu Praha a v němž je konstatováno porušení § 9 odst. 1 památkového zákona tím, že Hlavní město Praha zahájilo práce bez řešení finálních detailů opravy národní kulturní památky a zpracování stavebně historického průzkumu (SHP) v nezbytném rozsahu, přestože tato povinnost byla uložena rozhodnutím č.j. MHMP 43934/2004. Bližší konkretizaci porušení MHMP nevedl a lze ji tak odvodit jen z citovaného vyjádření Národního památkového ústavu č.j. NPÚ-302/2009/2009 ze dne 27.05.2009, resp. z navrhovaných podmínek – např. odřezávání kamenických zámků, poškozování bloků, nadměrná výměna materiálu, průmyslové řezání kamene, jeho vlastnosti, nerespektování tradiční kamenické technologie, nevhodnost malt, nevhodné řešení dilatace, sporné napojení izolace na parapet, nedostatečný SHP.

Práce sice fakticky na základě usnesení Rady hlavního města Prahy vykonávala SMP CZ, a.s. a řada subdodavatelů (v zápisech z kontrolních dnů se objevují např. AVERS s.r.o., ELTODO EG, DUOMIS, Mapei), ale odpovědnost za prováděné práce leží především na vlastníkově Karlova mostu, který obnovu provádí, nikoliv na subjektech, které pro vlastníka práce provádějí na základě smluvních vztahů s ním. Tím, kdo provádí obnovu (opravu), je vlastník a Hlavní město Praha mělo jednat tak, aby ke znehodnocování nedocházelo, zejména po provedené kontrole Památkové inspekce Ministerstva kultury ČR v roce 2008. Hlavní město Praha nejednalo při obnově samostatně, na inženýrskou činnost objednalo a zmocnilo MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o., která jako mandatář vystupuje v průběhu celé obnovy Karlova mostu, i když jak je uvedeno výše, má KPP k tomuto vážné pochybnosti. Zhotovitelé obnovy však - jak ostatně vyplývá z § 9 odst. 3 památkového zákona - mají povinnost počínat si tak, aby nezpůsobili nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožovali zachování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek. Posuzování jejich případné odpovědnosti nebylo předmětem řízení a KPP k tomu ani není místně příslušný.

Trestní právo rozlišuje od jednorázových trestných činů z hlediska časového úseku, v němž byly spáchány, trestné činy pokračující, trvající a hromadné (kolektivní). Je pro ně společné, že trestná činnost trvá po delší dobu a skládá se buď z řady dílčích útoků či spočívá v udržování protiprávního stavu. Trvající trestný čin bývá pravidelně charakterizován jako čin, kterým pachatel vyvolá protiprávní stav, jenž posléze udržuje, anebo jímž udržuje protiprávní stav, aniž zákon vyžaduje, aby jej též vyvolal. Zákon postihuje právě ono udržování protiprávního stavu. Trvající trestné činy se posuzují jako jediné jednání, které trvá tak dlouho, dokud pachatel udržuje protiprávní stav; jde tedy o jediný skutek a jediný trestný čin, který je ukončen teprve okamžikem odstranění protiprávního stavu. Trvající trestný čin se považuje za spáchaný za účinnosti nového zákona, pokud alespoň část protiprávního jednání, jímž byl udržován protiprávní stav,

se odehrála za účinnosti nového zákona, a to za podmínky, že toto jednání bylo trestným činem i podle dřívějšího zákona. Trestný čin trvající se počíná promlčovat teprve od okamžiku ukončení trestné činnosti, tj. od okamžiku odstranění stavu, jehož udržování je znakem trestného činu (srov. Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: Trestní zákon. Komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 23 a násl. Novotný, O. a kol.: Trestní právo hmotné. I. obecná část. 3. vydání. Praha: Codex, 1997, s. 66, 192. Solnař, V., Císařová, D., Fenyk, J.: Základy trestní odpovědnosti. 2. vydání. Praha: Orac, 2003, s. 61-62, 336 a 415-416.). Tyto principy je namístě přiměřeně akceptovat i pro potřeby správního trestání. Za trvající jiný správní delikt lze proto považovat takový správní delikt, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, popřípadě jímž udržuje protiprávní stav, aniž jej vyvolal. Jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, závadný z hlediska správního práva, tvoří jeden skutek a jeden správní delikt až do okamžiku ukončení deliktního jednání, tj. až do okamžiku odstranění protiprávního stavu. Lhůta pro uložení pokuty, případně pro zahájení řízení o uložení pokuty, může začít běžet teprve od okamžiku ukončení trvajícího správního deliktu. Pokaždé, kdy se správní orgán dozví, že protiprávní stav je delikventem pořád udržován, tj. že stále nedošlo k ukončení trvajícího jiného správního deliktu, počne vždy běžet nová subjektivní lhůta k uložení pokuty, resp. k zahájení řízení o uložení pokuty (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 A 164/2002-44 ze dne 22. 2. 2005).

KPP považuje znehodnocování Karlova mostu za trvající správní delikt, který trval od počátku obnovy až do 15. prosince 2009, kdy byl podnět předán KPP a kdy také došlo k praktickému přerušení skoro všech prací vzhledem k sezónním vlivům, jak dokládají zápisy z kontrolních dnů, které má KPP k dispozici. Sice se v průběhu roku 2009 podařilo zlepšit přístup zhotovitele k prováděným pracím, jak dokládá znalecký posudek prof. Siegla z letošního roku, ale ke znehodnocování docházelo dále. Za trvající správní delikt lze považovat takový správní delikt, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, popřípadě jímž udržuje protiprávní stav, aniž jej vyvolal. Zákon postihuje právě ono udržování protiprávního stavu. Jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, závadný z hlediska správního práva, tvoří jeden skutek a jeden správní delikt až do okamžiku odstranění protiprávního stavu (viz také rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 A 164/2002-44 ze dne 22. 2. 2005). Provádění obnovy, kterou došlo ke znehodnocení Karlova mostu, nelze zužovat na jednotlivé dílčí práce, které se děly od počátku obnovy národní kulturní památky, naopak KPP je považuje za udržování nastoleného protiprávního stavu. Od počátku prací byl nastolen stav, kdy se práce prováděly způsobem, který v rozporu s § 9 odst. 1 památkového zákona vedl kontinuálně k postupnému znehodnocování Karlova mostu. Dokladem o porušování § 9 odst. 1 památkového zákona je vydané opatření č.j. S-MHMP 231202/2009 podle § 10 památkového zákona.

K jednotlivým znehodnocujícím zásahům:

1. **Strojové zpracovávání kamenných bloků, aniž by byly dopracovány ručně, bez zřetele k tradičním postupům použitým u dochovaných kamenů** – jak je napsáno v protokolu Památkové inspekce, výroba nově osazovaných kamenných kvádrů do zábradlí nerespektuje charakter této jedinečné národní kulturní památky. Průmyslová výroba kamenných bloků řezané v jednotné tloušťce 40 cm nemůže

plnohodnotně nahrazovat původní, ručně zpracovávané kameny. Jak dokládá znalecký posudek prof. Siegla z roku 2008, strojově zpracovaná šířka a popřípadě i výška kamenného kvádrů neumožňuje individuální zadání změny rozměrů konkrétního autentického kamenného kvádrů. Kamenné kvádry jsou jen následně povrchově upravovány, což nenahradí dopracování bloků tradiční kamenickou prací, která by se nemohla spokojit jen s lehkou pohledovou úpravou posekáním. Není odsekána dostatečně silná vrstva lícové plochy a mezi seký zůstávají zbytky řezné plochy. Rukopis povrchové úpravy neharmonuje se zachovanými kameny (viz také Zprávy památkové péče č.4/2009 (ZPP), str. 313 a znalecký posudek prof. Siegla z r.2008). Ložné plochy nově vkládaných kamenů jsou rovné a hladké, povrchová úprava probíhala pouze na pohledových stranách, a to bez závazným stanoviskem určeným postupem. Nebylo tak vysekáváno miskovitě probrání ložné plochy (doloženo na str. 247 Zpráv památkové péče č. 4/2009). Tato rezignace na prověřené řemeslné postupy způsobuje v provedeném objemu rozsáhlé škody nejen na dojmu autenticity a na vzhledu, ale jak se již ukazuje, podílí se na rychlé degradaci nově přezděných parapetních zdí, když silné vrstvy poměrně tvrdé malty nemají prostor pro dilataci a již se trhají a vypadávají. Tyto skutečnosti dokládají nejen jmenované písemnosti, ale i fotografie k nim přiložené. Otázka povrchové úpravy kamenných bloků se jako mnoho dalších záležitostí řešila ad hoc přímo na „staveništi“. Mimochodem používání pojmů z výstavby silničních mostů v záznamech z kontrolních dnů jako je „postup výstavby“, „staveniště“ a „stavba“ zhotoviteli a mandatářem vypovídá o vztahu k hodnotám národní kulturní památky Karlův most. K obnově Karlova mostu bylo přistupováno jako k liniové stavbě bez dostatečného ohledu na jeho kulturní a historické hodnoty. Strojovému zpracování se nevyhnuly ani původní kamenné prvky, když docházelo k zařezávání původních madel bez dalšího ručního opracování, k dalším zásahům bylo přistoupeno při úpravě nik na nové osvětlení, když z důvodu realizace plynového a slavnostního osvětlení musely zvětšit skříňky a tím pádem i niky pro jejich osazení. V souvislosti s tím lze uvažovat o otázce nezbytnosti změny typu osvětlení na plynové a slavnostnímu nasvícení z hlediska památkové péče a hodnot mostu. Nehledě na možná bezpečnostní rizika spojená se zaváděním plynu do konstrukce mostu se jeví jako více než problematické zásahy s tím spojené (zejména narušování kamenů vrtáním a ořezáváním). Spíše než vnějšímu efektu světelné výzdoby se mělo Hlavní město Praha jako vlastní věnovat skutečným hodnotám národní kulturní památky a zabránit kontinuálnímu znehodnocování památky. Způsob opracování neměla volit komise odborníků mimo zákonem stanovení postup, ale orgán státní památkové péče. V případě Benátské charty byl zřejmě míněn čl. 12, který ale v tomto případě mluví v první části o harmonickém včlenění prvků nahrazujících chybějící části, nikoliv poškozené (Prvky, určené k tomu, aby nahradily chybějící části se musí včlenit do celku harmonicky, ale zároveň se i odlišovat od původních částí tak, aby restaurování nefalsifikovalo dokument umění a historie.) Podle názoru uvedeném v příloze ZPP r.1998 „Péče o kamenné sochařské a stavební památky“ vydané Státním ústavem památkové péče bezpodmínečně platí zásada, že přizpůsobit se musí vždy pouze doplňovaný či vyměňovaný materiál, ne naopak. Dále se na str. 15 uvádí, že je nezbytné, aby i řemeslné zpracování povrchu nového kamene co nejdříve odpovídalo originální úpravě. Tento názor neodporuje čl. 12 Benátské

charty, která se zabývá restaurováním, a je s ním principiálně v souladu, pokud se harmonického začlenění týká.

2. **provedení prací bez respektu k tradičním technikám kamenického řemesla** – není provedeno lemování, pemrlování nebo opracování zrnovákem a mezi jednotlivými kusy jsou značné rozdíly v povrchovém opracování rýhovačkou či pemrlicí. Kameny na první pohled působí uměle, strojové zpracování bez větších ručních úprav působí industriálně, cizorodě a pro národní kulturní památku gotického založení nepatříčně. Velké plochy vyměněného zábradlí pak připomínají zdi novostavby z prefabrikátů. Řemeslné opracování povrchu nových kamenů svým technicistním provedením neodpovídá použitým úpravám ostatních původních a ručně opracovávaných kamenů, což neodpovídá zásadě přizpůsobení doplňovaného či vyměňovaného materiálu uvedené v příloze časopisu Zprávy památkové péče, ročník 58, Praha 1998 s názvem „Péče o kamenné sochařské a stavební památky“ na str.15. Došlo tak k roztržení architektonického vlivu památky Původní kameny nebyly kamenicky opravovány a některé vkládány i poškozené a neočištěné zpět (doloženo na fotografiích), čímž se umožnilo zrychlení degradace materiálu. Bloky byly osazovány křivě a nepřesně, byly dosekávány na místě tak, aby se na pohled potlačilo jejich špatné osazení. Uvedené dokládá posudek prof. Siegla z r. 2008, fotografie pořizené při ohledání věci, protokol Památkové inspekce, rozhodnutí o námitkách proti němu ze dne 25.11.2008 a vyjádření komise pro obnovu Karlova mostu uvedené na straně 247 Zpráv památkové péče č.4/2009 (ZPP). Ložné a styčné plochy kamenů nebyly kamenicky opracovány posekáním (miskovité probrání – viz str. 247 Zpráv památkové péče č.4/2009) a ponechány hladké v rozporu s tradiční a na Karlově mostě použitou metodou. Petr Růžička na straně 273 uvádí, že ložné plochy nových kamenů jsou řezané a hladké do pololesku a poměrně tvrdá malta zde plní nejen funkci lepidla, ale je zároveň i výplňovou hmotou, která nahrazuje chybějící hmotu kamene ztracenou jednak nešetrným zacházením při rozebírání kamenů starých, jednak špatným měřením při výrobě kamenů nových. Podle Petra Růžičky jde tedy z pohledu klasického řemesla o technický nonsens. V poznámce Petr Růžička uvádí, že kameny jsou nejdříve osazeny nasucho na dřevěné klíny tak, aby se chyba (nepřijatelná tolerance) v měření plynule v daném poli rozpustila do spár, do nichž se vtlačuje malta zvnějšku. Tento popis odpovídá stavu, který byl a je v současnosti k vidění na mostě a KPP shledává popsané postupy za postupy v rozporu s tradičním způsobem kamenické práce, kterými docházelo ke znehodnocování hodnot národní kulturní památky Karlův most. O práci provedené bez respektu ke kamenickému řemeslu a nepřilíživě kvalifikovaně svědčí i vyjádření Svazu kameníků a kamenosochařů ze dne 24.11.2008, ve kterém se uvádí: *„Pro obhajobu kamenického řemesla v Česku je nutné říci, že mezi členy Svazu kameníků a kamenosochařů je dostatek odborně zdatných kameníků, restaurátorů a kamenických firem, které jsou schopni garantovat nejvyšší úroveň kamenického i restaurátorského řemesla. To, že tito odborníci na Karlově mostě nepracují svědčí o tom, že výběru odborně zdatných kameníků či kamenických firem nebyla věnována dostatečná pozornost. Výbor SKK je toho názoru, že stávající kritiku kvality prováděných kamenických prací zapříčinilo podcenění významu výběru kamenických odborníků pro opravu tak významné památky jako Karlův most je.“*

3. **demontáž kamenného zábradlí za poškozování kamenných bloků** – parapetní zdi byly rozebírány velmi razantně bez citlivého a řemeslného přístupu k materiálu. Na kvádrech jsou stopy po násilném rozebírání jako jsou zářezy od kotoučové pily a odlámané kusy kvádrů. KPP si je samozřejmě vědom, že při opravách v druhé polovině 20. století byla použita tvrdá cementová malta, která se špatně odděluje od kamenů a riziko jejich poškození je vysoké. KPP je však toho názoru, že při použití šetrnějších nástrojů a postupů místo rozsáhlého řezání kotoučovou pilou a odtrhávání bloků by nedošlo k takovým škodám na dochovaných kamenech. Uvedené opět dokládá posudek prof. Siegla z r. 2008, fotografie pořízené při ohledání věci, protokol Památkové inspekce, rozhodnutí o námitkách proti němu ze dne 25.11.2008 a vyjádření komise pro obnovu Karlova mostu uvedené na straně 247 Zpráv památkové péče č.4/2009. Zbytečné poškozování parapetního zábradlí při rozebírání nepochybně způsobilo další parciální znehodnocení národní kulturní památky.
4. **vyřazovalo autentické kamenné bloky v dobrém stavu** a některé z nich drtilo bez řádného posouzení a možnosti druhotného použití – ve skladišti „Na Šutce“ je mnoho vyřazených kamenů v dobrém stavu, které byly nahrazeny kameny novými, o čemž svědčí posudek prof. Siegla z r. 2008 a dopis Národního památkového ústavu ze dne 23.02.2010 č.j. NPÚ-302/1212/2010. Množství na pohled zdravých nebo málo poškozených kamenů v úložišti „Na Šutce“ se jeví KPP jako značné. Jak již bylo uvedeno, dle NPÚ je podle jeho zjištění deponováno kolem 300 kamenných kvádrů, které bude možno po základní konzervaci vrátit zpět do konstrukce mostu. Jen zbytečně vyřazených madelních kusů je z pohledu NPÚ téměř dvacet a některé z vyřazených kamenných kvádrů mají vysokou památkovou hodnotu - jedná se především o výjimečně dlouhé kusy z pražských pískovců. Tyto kusy byly při ohledání místa zachyceny fotograficky a KPP považuje názor odborné organizace za relevantní z hlediska památkové péče, byť není schopen z hlediska svých odborných znalostí posuzovat jednotlivé kameny. Od toho však existuje Národní památkový ústav a odborníci, jejichž názor svědčí o nadměrném a zbytečném vyřazování. Z hlediska požadavku na plynulou výstavbu liniové stavby Karlova mostu se tento stav mohl jevit jako přirozený, ale z hlediska ochrany kulturně historických hodnot a zájmů památkové péče je takový postup naprosto nepřijatelný a docházelo jím ke znehodnocování mostu. Jak dokládá protokol památkové inspekce, nejednalo se jen o pískovce z poslední velké opravy v letech 1966-1975, ale i o daleko starší součásti Karlova mostu. Oprávněnost vyřazování kamenů včetně jedné z historicky nejhodnotnějších částí Karlova mostu na Malé Straně (pole XV.) není možné kvůli nedostatku relevantního podkladu o typu, stupni a rozsahu poškození posoudit. Nelze v současnosti ani prokázat, že všechny kameny protokolárně zlikvidované v drtičce byly opravdu zničeny a zda nebyly jen přemístěny do někoho obydlí ať už u nás nebo v zahraničí. Ze zábradlí bylo vyřazeno 70 % kvádrů, ačkoliv podle průzkumu Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy nevyhovělo požadavku životnosti pouze 30 %, což je uvedeno na str. 253 ZPP. Podle protokolu Památkové inspekce byly protokolárně rozdrčeny i kameny vyhodnocené průzkumem jako vyhovující. Ztrátu na památkové hodnotě dokládá také vyjádření č.j. NPÚ-302/27/2010 ze dne 29.01.2010, podle něhož spočívá také ve zcela zbytečném odstranění historických kamenných kvádrů, především kusů z tzv. pražských pískovců. Bohužel docházelo také k vyřazování i historicky a

řemeslně hodnotných kamenů pod lucerny a k jejich náhradě za řemeslně méně hodnotné. S ohledem na výše uvedené došlo v tomto bodu ke znehodnocení národní kulturní památky.

5. **kamenné bloky nesrovnalo v lícové ploše**, osadilo je nerovně a nepřesně a nebyla dodržena vertikální linie – plochy kamenných kvádrů vystupují z líce nebo naopak za líc zapadají, a to v řádu centimetrů. V některých místech nejsou kvádry usazeny na vazbu, což dokládá nejen příloha protokolu Památkové inspekce z r. 2008, ale i fotografie pořízené při ohledání věci. Docházelo, jak to nazval Petr Růžička ve Zprávách památkové péče č. 4/2009, k fatálním vpadlinám, které nelze nijak zaretušovat nebo naopak k přesahům ven.
6. **sesazovalo a spárovalo kamenné zábradlí takovým způsobem, že vznikly rozsáhlé maltové výtoky hluboce vpité do kamenných bloků a došlo k znečišťování bloků při vymývání spár** – vzhledem k použité technologii zdění, která neodpovídá způsobu dříve používanému, docházelo při usazování nových kamenů k výtoku řídké malty tak, že se znečistily plochy zdiva. Bez miskovitého vybrání styčných ploch a za praktikování širokých spár dochází zákonitě k vytlačování maltové směsi těžkým kvádrem ven ze spáry (zvláště když je řídkší), a to jsme odhlédli od nedodržování technologických postupů při zdění. Takový postup byl hrubě v rozporu s významem a hodnotou národní kulturní památky. Toto znehodnocení dokládá protokol Památkové inspekce z r. 2008 společně s rozhodnutím o námitkách. Znečišťování zdí potvrzuje i restaurátor Jan Bradna v ZPP na str. 313 a 314. Vymývání spár - ať už je prováděno jakkoliv – je v hrubém rozporu s požadavky na kvalitu řemeslné práce na národní kulturní památce a i na památkách o řády méně významnějších než je Karlův most jsou molitanová hladítka nepřijatelným pracovním nástrojem, a kvalifikovaný řemeslník je nevezme vůbec do ruky. Výrony řídké malty potvrzuje i vyjádření č.j. NPÚ-302/27/2010 ze dne 29.01.2010.
7. **použilo různě barevnou a hrubou maltu vysoké pevnosti**, která neumožňuje přirozenou dilataci, a již ve spárách praská – Ing. Daut Kara ze společnosti MOTT MACDONALD Praha spol. s r.o. zajišťující inženýrskou činnost na Karlově mostě uvedl v článku časopisu Materiály pro stavbu č. 2/2009 na straně 46 (citace): *„Vybrána a schválena byla malta od italské firmy MAPEI. Materiál se osvědčil při opravách památek po celém světě a byl použit i při opravě zdiva prováděné při zajištění základů pilířů č. 8 a 9. Pro zdění je používána malta MAPE-ANTIQUÉ I, pro následné spárování je pak malta MAPE-ANTIQUÉ MC. Spárovací malta je barevně přizpůsobována přidáním minerálního pigmentu.“* O výběru a použití uvedených malt nebylo rozhodnuto závazným stanoviskem. Technologická laboratoř ústředního pracoviště Národního památkového ústavu sice vydala kladné doporučující vyjádření k volbě spárovací hmoty pro Karlův most (05.11.2007-takřka tři měsíce po zahájení prací), ale toto vyjádření neuvádí přesné označení produktu společnosti MAPEI. Navíc byly posuzovány pouze dva materiály, a to od společnosti MAPEI a Remmers, přičemž druhý jmenovaný byl předem znevýhodněn údajně pouze „předběžným“ technickým listem, jedinou certifikací a čerstvými referenčními objekty. Volba malty resp. spárovacího materiálu představuje další podstatnou a předem řádně neprojednanou část obnovy Karlova mostu. Italská malta MAPE ANTIQUÉ I je podle výrobce určena k výrobě injektážních směsí za účelem zpevnění zdiva zděného na sucho, výplním dutin, trhlin a vnitřních pórů, přítomných

v historických konstrukcích. Podle výrobce není tedy určená ke zdění. Druhý zmíněný typ MAPE ANTIQUE MC se uvádí v katalogu MAPEI jako sanační odvlhčovací malta, která se nanáší v tloušťce nejméně 2 cm. Vzhledem ke skutečnosti, že oba jmenované typy jsou malty s hydraulickým pojivem, přičemž druhá jmenovaná se uvádí jako velmi podobná vápenným maltám s hydraulickými složkami či vápenopucolánovým maltám, a to i mechanickými vlastnostmi. Takové malty se svými vlastnostmi blíží betonu a již v dávné minulosti byly používány a kvůli těmto vlastnostem se dochovaly dodnes (viz Prof. RNDr. Pavla Rovnaníková, CSc., sborník příspěvků z odborného setkání „Tradiční materiály v památkové péči“ ze dne 16.10.2008, Společnost pro technologie ochrany památek). Odolnost vůči tlaku uváděná výrobcem u typu MC 4-6 MPa a 12 MPa u typu Antique I svědčí o poměrně vysoké tvrdosti odpovídající silně hydraulickým vápnům. Nehledě na udávané parametry, příklady na Karlově mostě ukazují, že použitá malta se projevuje (zřejmě s dalšími faktory) po poměrně krátkém období tak, že neumožňuje přirozenou dilataci mostu, praská a místy vypadává. Na výskyt čerstvých spárových trhlin poukazuje i Petr Růžička na str. 274 ZPP, což podle něj svědčí o tom, že materiál ani konstrukční řešení ani technologie vysokým nárokům nedostála a představa, že oprava zábradlí bude mít ohlášenou životnost 50 let je směšná. S tímto názorem KPP vzhledem k výskytu četných trhlin a prasklých kamenů musí souhlasit. Pokud se týká barevnosti, mezi kameny je vidět několik různě zbarvených spárovacích malt tak, jak se upravovalo přidávání složení hmot na základě názoru jednotlivých zainteresovaných lidí. Základní typ italské malty má šedivou barevnost blízcí se vzhledově betonu, což se negativně pohledově uplatňuje a narušuje tak v rámci celého mostu autenticitu národní kulturní památky. Pokud by malta byla míchána na základě řádného předchozího průzkumu tak, jak se míchala stovky let v minulosti, a nebyla neopodstatněně nahrazena maltou MAPEI neznámého složení, mohl se s největší pravděpodobností investor vyhnout výše uvedeným problémům. Dle hodnocení stavebně technického stavu Karlova mostu (karluvmost.cvut.cz) jsou nosné pilíře, mostní klenbové oblouky a čelní (poprsní) zdi Karlova mostu vytvořeny z kamenného zdiva z opracovaných převážně pískovcových bloků různého stáří i složení a z různých lokalit, spojených na maltu vápennou z pískovcového štku a hydraulického vápna, později s přísadou cementu. V případě, že by se vycházelo ze zjištěného složení a malta nebyla vybírána narychlo, mohla být malta namíchána z odpovídajícího materiálu, který by vlastnostmi i vzhledem odpovídal národní kulturní památce.

8. **provedlo dilatační spáry, které se velmi negativně pohledově uplatňují**, trvale pružným tmelem skrývající minerální vatu a měděný plech, přičemž do povrchu tmelu byly zamačkány kamínky pro pohledovou imitaci přírodního materiálu – takové řešení je hrubě v rozporu s Benátskou chartou a narušuje autenticitu národní kulturní památky, když se bez řádného posouzení v souladu se zákonem na mostě v rámci kontrolního dne 06.11.2007 dohodlo, že se taková výplň dilatační spáry použije. Svévolné rozhodnutí o použití uvedeného řešení bez větší úvahy o jiných řešeních v souladu s celkově vysokou hodnotou jedné z nejvýznamnějších kulturních památek Čech bylo v rozporu s požadavkem na používání osvědčených postupů se zaručenou trvanlivostí a efektivností. Karlův most neměl být – v tomto se bude KPP opakovat – používán jako platforma pro pokusy nových technologií. Když už byla shledána nezbytnost přezdění, mělo být podle názoru KPP provedeno

postupy, které jsou prověřeny nejen v desítkách, ale i stovkách let. Trvale plastický a světlý tmel na první pohled působí rušivě, nepatříčně a cizorodě, narušuje vnímání mostu jako autentické památky, a ve svém důsledku se podílí na znehodnocení národní kulturní památky, protože narušuje hodnotu technického a konstrukčního řešení. Podle posudku prof. Siegla *„skutečný negativní problém však nastává v dilatačním spárování, které se jeví jako neúčinné a esteticky velmi defektní. Na památce se již nyní projevují nové statické trhliny, které pronikají kamennými bloky v zábradlovém tělese.“* Tento názor ohledně defektnosti plně odpovídá zjištění a stavu na Karlově mostě.

9. **nechal označit na nových kamenech neopodstatněné novodobé značky**, které jen předstírají stáří zhotovení - jako pošetilost či podvrh působí neopodstatněné kamenické značky vytesané do nových kvádrů. Také tyto značky snižují autenticitu, když na novém světlém koberžském pískovci se strojově přesnými plochami imitují středověké značky kameníků a snaží se vzbudit dojem starobylosti, což působí na tak opracované ploše značně problematicky. Taková praxe, která byla ale zastavena, dokládá svévolné a závazným stanoviskem neupravené jednání, které Hlavní město Praha strpělo, v tomto případě však omezenou dobu.
10. **provedlo zcela nové úpravy autentických kamenných kvádrů** (krácení, zmenšování, uřezání zámků se stabilizační funkcí) – krácení a zmenšování není na škodu při druhotném použití hmoty kamene náhradou za vyřazené. S ohledem na vysvětlení účastníka řízení a nemožnost fakticky zkontrolovat zabudované kameny, nelze dostatečně prokázat znehodnocení.
11. **použilo koberžský pískovec v takovém rozsahu, že jeho světlá jednolitá barva s šedými odstíny ve větších plochách neodpovídá původním pískovcům**, a narušuje vzhled a materiálovou pravdivost pláště Karlova mostu, přičemž následně provedené barevné sjednocení toto znehodnocení nevyřešilo - Podle přílohy časopisu Zprávy památkové péče, ročník 58, Praha 1998 s názvem „Péče o kamenné sochařské a stavební památky“ (dále jen „PKSSP“) vydané Státním ústavem památkové péče bezpodmínečně platí zásada, že při výměně kamenného materiálu je nutné použít kámen stejného nebo co nejpříbuznějšího složení. Jen tak je dle PKSSP zaručeno v průběhu času příbuzné stárnutí a organické splynutí doplňků s originálem. Zvláště pečlivý musí být výběr vhodného materiálu u fasád, jejichž výtvarná kompozice využívala kamenů různého zabarvení. V těchto případech je dle PKSSP nutné rozdílnost materiálů přísně respektovat jako podstatnou složku uměleckého zjevu památky. Plochy světlého koberžského pískovce nerespektují diferencovanost materiálů použitých na Karlově mostě a jeho zjev dokládající hodnotu stáří a postupný historický vývoj. Zásadní v rámci petrografických studií je prokázání značné materiálové heterogenity v tělese Karlova mostu. Tato je způsobena primárně použitými stavebními materiály různého druhu a následně výrazně prohloubena v rámci rekonstrukcí a oprav spolu s různou mírou degradace (Karlův most – hodnocení stavebně technického stavu, karluvmost.cvut.cz). Heterogenita a materiálová pravdivost materiálu Karlova mostu je jedním z hodnot, které byly zvláště výrazně narušeny na straně mostu u Malé Strany. ČVUT v reakci na tvrzení o nežádoucím použití *hoříckého, libnavského pískovce a božanovského arkózového pískovce vzhledem k odlišným vzhledovým vlastnostem, které jsou patrné též podle odlišného typu zvětrávání, a také odlišným*

fyzikálně-mechanickým charakteristikám uvedeným ve Studii - přípravné projektové dokumentaci stavby OPRAVA KARLOVA MOSTU (vypracované Mott MacDonald Praha, s.r.o., březen 2004) na webové stránce karluvmost.cvut.cz rovněž uvedlo, že křídové pískovce s.l., v současnosti těžené, jsou esteticky nejpodobnější a po stránce fyzikálně mechanických vlastností i lepší než původní křídové pískovce použité při výstavbě Karlova mostu (Kotlík, Bursíková, 1999). Dle ČVUT se na tom shodly v minulosti i týmy odborníků doporučujících materiál pro opravy Karlova mostu již od 19. století. S tím, že z hlediska památkové péče jsou vhodnější jiné pískovce než kocbeřský, KPP souhlasí na základě výše uvedených argumentů, protože kocbeřský pískovec ve velmi světle šedé variantě působí atypicky, neautenticky a nepatříčně pro Karlův most. O přípustnosti použití kocbeřského pískovce nebylo orgánem státní památkové péče rozhodnuto, přičemž bylo Přírodovědeckou fakultou UK v Praze upozorněno, že použití kocbeřského pískovce je nutno považovat za „náhradní a nouzové řešení pro I. etapu opravy mostu, pokud bude zahájena v roce 2007“ a dále bylo zdůrazněno, že „z důvodu materiálové autenticity a zajištění dodávek kvalitního kamene musí být co nejrychleji dokončen průzkum vybraných lokalit karbonských arkóz, které lze doporučit jako nejvhodnější a staletými prověřený typ kamene na opravu lícního zdiva Karlova mostu.“ (Výběr alternativních typů pískovců pro opravu lícního zdiva Karlova mostu, PF UK v Praze, 2006). Rozhodnutí o zvolení typu kamene, které je velmi významné z hlediska naplnění ochrany kulturně historických hodnot národní kulturní památky bylo zcela nepochopitelně ponecháno neprůhlednému rozhodování v rámci subjektů zainteresovaných na stavbě. Provedená patinace vyznívá značně problematicky. Při jejím provádění došlo patrně při jednotlivých pokusech k různým výsledkům této činnosti. Podle metodické publikace „Péče o kamenné a sochařské stavební památky“ z r. 1998 vydané Státním památkovým ústavem, předchůdcem Národního památkového ústavu, by měly být lazurní nátěry omezeny jen na minimální opticky ještě účinnou míru, musí mít schopnost přirozeného smytí a zásadně je třeba vyloučit syté, celoplošné „patinační“ nátěry z pohodlnosti nahrazující lokální retuše či zakrývající nedostatky řemeslné práce. Na Karlově mostě došlo na malostranské straně k plošnému použití patinace, která vedle potlačení nevhodné světlosti kamene potlačuje vnímání nedostatku řemesla při vyzdívání parapetů, protože nejsou tak viditelné stopy po rozmazávání malty, stékance a potlačuje se zvýraznění přesahů a nepřesností kamenů na světlé ploše zdiva. Snaha potlačit působení nevhodné barevné varianty kocbeřského pískovce a řemeslné nedostatky je pochopitelná, ale k takovému postupu vůbec u tak významné národní kulturní památky nemuselo dojít při důkladném výběru kamene a zvládnutém provádění přezdívání.

12. **nedodržel šířku dochovaného spárování**, které je po provedeném přezdění podstatně širší – tato skutečnost se vyskytuje v celém průběhu přezděných parapetních zdí a souvisí s netradiční technologií zdění pískovcových kvádrů. Spáry prováděné na Karlově mostě jsou na celém mostě široké oproti původním, jejich tloušťka se běžně pohybuje kolem dvou až čtyř centimetrů, ale nejsou výjimkou maltové výplně podstatně širší (cca 50-100 mm), zejména tam, kde malta doplnila materiál chybějící po poškození kamene. Podle knihy Zednictví, Tradice z pohledu dneška, Jaroslav Kohout, Antonín Tobek, Grada publishing 1998, se výška ložných spár u kamene, který se dá zpracovat do rovných ploch, dělá 4-6 mm, jinak 12-15

mm. Při zdění z nových bloků měla tedy být spára cca 5 mm. Dále se uvádí na str. 26, že aby v pohledu na zeď spáry ložné a styčné byly co možno malé, vypracuje se po hloubce kvádrů jistá část, ostatní se nechá nevypracovaná. Kámen se spouští na rozprostřenou maltu (str.36), nezdí se tedy způsobem použitým na Karlově mostě při předemtné současné opravě, kdy je malta vtlačována zvnějšku. Způsob uvedený v citované literatuře odpovídá tradičnímu řemeslu, z čehož také lze bezpečně dovodit, že způsob zdění včetně spárování a doplňování chybějících částí maltou prováděný v letech 2007-2009 je z hlediska tradiční technologie nevhodný, chybný, bez rozebrání zdí nevratný a poškozující autenticitu Karlova mostu a s těžko předvídatelnými následky pro chování parapetních zdí v budoucnu. Užší spárování parapetních zdí je doložitelné z fotografií zhotovených několik málo let před opravou i z dochovaných částí mostu. Pohledově širší spáry na historických fotografiích vznikly překrytím úzké spáry špachtlí modelovanou maltou podle vzoru používaného v gotice nebo při opravách vsazováním nových kamenů místo dožilých, jak je to ostatně vidět na středověkých dochovaných stavbách z pískovce. Použití modelované spáry je však možné jen u klasicky stavěné zdi, u současných parapetních zdí by došlo k dalšímu zesílení spár. Odůvodnění pohledové tloušťky spár na starých fotografiích uvádí shodně s názorem KPP Petr Růžička ve ZPP na str. 274. Že spárování je širší než původní, potvrzuje i restaurátor Petr Bradna v ZPP na str. 313, který nechápe, jak se podařilo udělat tak vysoké ložné spáry. Obhajoba širokého spárování od Josefa Štulce na str. 261-264 v ZPP je v rozporu s výše uvedeným, ale KPP se přiklonil k názoru Petra Růžičky s tím, že na malostranské části mostu považované za historicky hodnotnou, je naprosto zřejmý rozdíl v šířce dochovaných spár oproti novým. Přeskládání celé malostranské části Karlova mostu v období památkářského purizmu v 19. století se KPP jeví jako přehnaná konstrukce s tím, že i loď gotické katedrály sv. Bartoloměje v Plzni je vyjma vysprávky také vyzděna s menšími ložnými spárami.

13. **původní kamenné kvádry nevracelo na původní místo** – v tomto bodu nebylo prokázáno znehodnocení Karlova mostu.
14. **neprovádělo kamenické opravy a očištění původních kamenů** – jak dokládají snímky nejen z ohledání místa, původní kameny byly vráceny zpět bez základních oprav a očištění, což jen za dobu provádění prací nepochybně způsobilo urychlení degradace kamenů. Povrch kamenů zůstal otevřený, s kavernami nebo jsou pozorovatelné trhliny. Uštípané části byly vyplněny maltou. Takovéto postupy se přímo podílí na znehodnocování národní kulturní památky Karlův most.
15. **zkracovalo autentické kvádry madla**, přičemž došlo k odštípnutí hran a křivým řezným plochám, které nebyly dále opracovány – toto prokazuje protokol Památkové inspekce MK, tento způsob znehodnocování se dá zařadit k problematice bodu č. 1, tj. k řemeslné úrovni prováděných zásahů, kdy ne zrovna nejpřesvědčivější zásah elektrickým nářadím nebyl následován použitím řemeslného umu, včetně následků na hodnotách Karlova mostu.
16. **nové bloky nechalo zhotovit v rozměrech, které ne vždy odpovídají původním kamenům** – docházelo k nahrazování větších kamenů menšími, což způsobilo ve spojení s nezvládnutým spárováním neodpovídající uspořádání, které se pohledově uplatňuje a narušuje tak vypovídací hodnotu Karlova mostu. Toto dokládá protokol Památkové inspekce z r. 2008 společně s rozhodnutím o námitkách proti němu.

17. **hrubě narušilo kamenorez**, zábradlí je v zásadním rozporu s jeho původní podobou – například pole XIII B, XIV B, XVA a B mají zásadní nesrovnalosti v kamenorezu jak v porovnání se stavem před obnovou, tak s historickými fotografiemi. Lze sice namítat, že kamenorez byl hrubě narušen při plombování při předchozích opravách, ale zde se projevila nepřipravenost obnovy parapetů, když se zjevně v bezradnosti nad dalším postupem vytvářely podivné skládačky z nově nařezaných kamenů. Takovéto slepence neodpovídají historickým pramenům a hrubě znehodnocují vnímání Karlova mostu jako autentického dokladu umu středověkých stavitelů a došlo tak k dalšímu dílčímu znehodnocení. Narušení kamenorezu dokládá protokol Památkové inspekce z roku 2008 i fotografie pořízené před a po opravách.
18. při aplikaci izolace mostovky **odsekávalo kameny zasahující pod mostovku**, pateční kameny vyměňovalo za nové, prořezávalo drážky do nových i původních kamenů a znehodnotilo jejich povrch nástřikem izolace a asfaltovým tmelem – skutečnost, že došlo ke znehodnocení asfaltovým tmelem nebyla prokázána, nicméně k nástřiku izolace na kameny došlo, jak dokládají záběry pořízené při aplikaci nástřiku. Za asfalt byly považovány černé dilatační a kontrakční pásy. Povrch je však narušen drážkou bez ohledu na materiál, ať je nový nebo starý bez známých důsledků dlouhodobé interakce tmelu v této drážce a Eliminatoru s kamenem po celém průběhu parapetních zdí. KPP také v tomto spatřuje znehodnocení Karlova mostu, když se z důvodu izolace zničila část dochovaných patních kamenů, které měli historickou hodnotu a vypovídací funkci. Taktéž drážka pro izolaci frézovaná do všech kamenů v úrovni izolace bez výjimky a vyplněná tmelem znehodnocuje národní kulturní památku tím, že narušila soudržnou hmotu kamene včetně dochovaných, jako neodzkoušená technologie dlouhodobě přináší riziko skrytých poruch zdí a následně nanesený nástřik znehodnocuje část povrchu kamene dosud nepředvídatelným způsobem.
19. **mostovku zhotovilo bez použití tradičních materiálů** odpovídajících národní kulturní památce (zejména se jedná o beton o celkové tl. až 63 cm, plastbeton, polystyren, geotextilie, metakrylátová izolace Eliminator s drenážní rohoží) – v tomto případě byla podkladová vrstva betonu pokládána protizákonně, neboť závazné stanovisko MHMP 180521/2005 ze dne 17.01.2010 uložilo v podmínce č. 6 povinnost použít jako podklad pod izolaci pouze materiály na bázi přírodního kamene, a to buď masivní kámen nebo umělý kámen s vlastnostmi co nejbližšími kamenům historicky použitým na mostě. Nelze se tedy dovolávat toho, že byl schválen beton. Metakrylátová stříkaná izolace Eliminator a související moderní materiály jsou nejen v rozporu s chartou ICOMOS z října 2003 a principem šetrného přístupu k obnově kulturních památek dlouhodobě ověřenými technologiemi, nejlépe původními, ale i v rozporu se zásadou materiálové pravdivosti. S pokládáním izolace souvisí i zavádění izolace do drážky ve zdivu vyplněné tmelem, přelepování dilatačních spojů, což také stejně jako stříkaná izolace Eliminator nebylo předem připraveno v dokumentaci a schváleno orgánem státní památkové péče. U moderních materiálů totiž vzhledem k jejich dlouhodobé nevyzkoušenosti hrozí nečekané negativní následky na stav památky, jako tomu bylo například u používání ve své době vychvalovaných cementových injektáží, betonu a železobetonu při obnovách památek. Tehdy (60.-80. léta 20. stol.) často preferované řešení s deklarovanou trvanlivostí a kvalitou, dnes zatracované a draze opravované s velmi

negativními následky. V této souvislosti je vhodné si připomenout, že i často kritizované rekonstrukci Karlova mostu v 70. letech 20. stol. předcházely diskuze a spory o koncepci opravy, což dokládá dopis akademika Bechyněho z 13.02.1969, kde napadá námitky prof. Bažanta (www.kutnar.eu). Podle tehdejšího a Bechyněm kritizovaného názoru prof. Bažanta je vadou projektu položení izolace na povrch spínací železobetonové desky a její vyvedení svisle po rubu poprsních zdí „*takže vytvoří vanu, jež je nepropustná a ve které se nevyhnutelně během krátké doby shromáždí dešťová voda. Je pak jen otázkou času, kdy si tato voda najde cestu do klenby a stav bude takový, jako byl před provedením izolace*“. Dnes již víme, že skepse prof. Bažanta byla oprávněná a důvěra v možnosti dlouhodobé izolace před pronikáním srážkové vody do tělesa mostu přehnaná navíc ve spojení s nekvalitním odvedením prací. S ohledem na tyto historické zkušenosti neměl být na jedné z nejcennějších kulturních památek u nás testován moderní hydroizolační systém s neznámými dopady na chování a materiál mostu, ale mělo být hledáno méně invazivní a z památkového hlediska konformní a reverzibilní řešení. KPP souhlasí s názorem, že jakákoliv izolace pevně spojená s podkladem se na pracující konstrukci různorodého Karlova mostu naruší a voda bude opět nepozorovaně a dlouhodobě pronikat do útrob mostu, přičemž vrstva betonu a izolace bude bránit odpařování mostovkou a voda bude odcházet zdívkou se všemi známými průvodními jevy. Problematická je podle názoru KPP i silná vrstva betonu včetně ponechané desky ze 70. let, protože může zvyšovat tlaky na již vykloněné poprsní zdi. Dle názoru ČVUT (karluvmost.cvut.cz) je neodstranění novodobé desky pro most škodlivé a může působit i jako akcelerátor chemického poškození zdiva. Opustíme-li tyto černé hypotézy, masivní betonářské práce a používání moderních materiálů bez zaručené neškodnosti a spolehlivosti na historických konstrukcích ve spojení s odsekáváním patních kamenů a nezbytností frézování drážky pro ukotvení izolace představuje zásah do hodnoty autenticity spočívající v původnosti používaných materiálů a postupů. Rozhodnutí MHMP 446837/2008 ze dne 30.10.2008, kterým byly řešeny změny realizační dokumentace bylo navíc vydáno podle názoru KPP v rozporu s § 44a památkového zákona, když o změnách stavby před dokončením případně o dodatečném povolení je příslušný rozhodovat stavební úřad, a tak orgán státní památkové péče byl absolutně věcně nepřislusný k vydání rozhodnutí. V souladu s tímto podal KPP podnět Ministerstvu kultury k prohlášení nicotnosti podle § 78 odst. 3 správního řádu.

20. **pro doplnění chybějící dlažby použilo dosud na mostě nepoužitou žulu pavlovskou, ačkoliv je dostupná původní boršovská** – podle podkladů, které má KPP k dispozici, tj. ZPP, došlo k této záměně. I když KPP považuje takové jednání v rozporu s požadavkem památkové péče na náhradu ve stejném materiálu (viz výše – PKSSP) a podmínkou č. 27 závazného stanoviska č.j. MHMP 180521/2005, nespátřuje v tom KPP závažnější škodu na kulturních hodnotách Karlova mostu a součást znehodnocení Karlova mostu, a KPP toto jednání neuvedl ve výroku rozhodnutí jako jedno z částí znehodnocení Karlova mostu.

K připomínce vzneseným v průběhu řízení účastníkem řízení:

- a) Účastník řízení zásadně nesouhlasil s postupem, kdy podle slov jeho zástupce byla při místním ohledání dne 24.02.2010 vypracována (pořizována) fotodokumentace a následně po provedení důkazu ohledání použita pro bližší specifikaci předmětu

ohledání. Dále namítal, že k tomuto se nebude mít možnost jakkoliv vyjádřit. Ohledání mělo být dle účastníka řízení provedeno určité, měly být specifikovány jednotlivé popisy případných nedostatků tak, aby bylo zřejmé, kterých konkrétních kamenů, spár či jiných věcí se týká. Postup správního orgánu při provádění důkazu ohledání považujeme za neobjektivní, účelové a v rozporu se základními zásadami správního řádu. V průběhu ohledání nebyla dle zástupkyně účastníka řízení účastníkům řízení dána možnost vyjádřit se ke zjištěným skutečnostem, přičemž vzhledem k předmětu ohledání a jeho rozsahu bylo toto žádoucí. Možnost vyjádření účastníků k protokolu po jeho sepsání je vzhledem k rozsahu věci nedostačující a vzhledem k neurčitosti ohledání téměř nemožné. Dále zástupkyně účastníka řízení namítala účast Ing.arch. Z. Chudárka při ohledání věci.

K tomu KPP uvádí, že důkaz ohledáním věci se provádí smyslovým vnímáním vlastností nebo stavu věcí pracovníky (či pověřenými osobami) správního orgánu, ohledání je dle KPP každý postup, jímž se správní orgán vlastním pozorováním přesvědčuje o předmětu řízení. Stav mostovky a parapetů zachycený na fotografiích dokládá reálnou skutečnost, tj. stav Karlova mostu po provedených opravách ke dni 24.02.2010. V rámci tohoto řízení nebylo účelem a cílem ohledání místa provést podrobný popis a rozbor provedení každého kamene, jeho poškození, petrografickou analýzu, zkoumání biotického napadení, způsob aplikace malty, tloušťku spár, opracování atp. Takový detailní rozbor při ohledání věci není nezbytný pro dokazování znehodnocení Karlova mostu a zároveň na takové vědecké zkoumání nemá KPP kapacity. KPP nehodlal v rámci prošetřování podezření na znehodnocení národní kulturní památky vstupovat do role řešitele vědeckého výzkumu jako například provádí od 01.04.2009 na Karlově mostě společnost MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. společně s ČVUT za podpory ze státního rozpočtu ve výši 7 084 000,- Kč (projekt FRTI1/381). Nejedná se tedy o následnou bližší specifikaci předmětu ohledání, když předmětem ohledání byl Karlův most, jedná se o zachycení stavu části Karlova mostu k uvedenému datu, což mělo potvrdit či vyvrátit tvrzení v různých zdrojích, které byly podkladem pro zahájení řízení z moci úřední, a sloužit k následné komparaci stavu před obnovou a stavu po provedení obnovy. KPP nařídil ohledání věci proto, aby úředníci KPP vlastními smysly vnímali stav věci, nenařídil ústní jednání spojené s ohledáním věci s diskuzí nad každým detailem parapetu či mostovky, při které by nepochybně byla odváděna pozornost od hlavního účelu ohledání, kterým je vnímání a zachycení aktuálního stavu. Ke všem podkladům včetně fotodokumentace pořízené při ohledání místa se měl účastník možnost vyjádřit, a jeho práva nebyla zkrácena. Pokud se týká účasti Ing.arch. Z. Chudárka, zaměstnance Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště, při ohledání věci, KPP k tomu uvádí, že byl přizván jako zástupce odborné organizace státní památkové péče v souladu s naplňováním ustanovení § 32 odst. 2 písm. c), f) a g) a § 34 odst. 1 památkového zákona. Z uvedených ustanovení vyplývá, že Národní památkový ústav jako odborná organizace státní památkové péče poskytuje odbornou pomoc orgánům veřejné správy včetně krajských úřadů při výkonu jejich pravomocí, tj. i při ohledání Karlova mostu a úložiště kamenů v pražské ulici „Na Šutce“ a bylo tedy plně v souladu s právním řádem, když si KPP přizval na případnou odbornou pomoc pracovníka Národního památkového ústavu, který má o průběhu prací a jejich výsledku z hlediska památkové péče mnohem větší přehled než úředníci KPP,

kteří se pochopitelně neúčastnili kontrolních dnů stavby ani dalších jednání na místě jako Ing.arch. Zdeněk Chudárek.

b) Přípomínka o neobjektivnosti KPP při zahájení řízení – KPP měl podle jeho názoru dostatečně podložené zahájení řízení na základě výše uvedených pramenů.

K jednotlivým námitkám podle bodů zahájení řízení:

k námitce č.1. Viditelné plochy pískovcových kvádrů jsou ručně opracovány rýhováním (šalírováním), jak určila komise složená z odborníků navržených NPÚ ÚP, která se k tomu účelu sešla 1. a 6. listopadu 2007. Byla tak v souladu s Benátskou chartou z roku 1964 zvolen rukopis této opravy, který by ji měl odlišit od ostatních zásahů. – viz odůvodnění KPP výše.

k námitce č.2. provedla práce způsobem bez respektu k tradičním technikám kamenického řemesla – není provedeno lemování, pemrlování nebo opracování zrnovákem a mezi jednotlivými kusy jsou značné rozdíly v povrchovém opracování rýhovačkou či pemrlicí, ve velkém rozsahu je používáno strojní zpracování bez ohledu na zpracování původních kamenných bloků. I zde platí, co bylo napsáno k bodu 1. Komise zvolila způsob provádění povrchové úpravy tak, jak je prováděna. Nepřála si ani lemování, ani pemrlování ani jiný způsob. Bylo určeno, že všechny nové kameny vkládané při této opravě budou opracovány jednotně, aby tato oprava měla jednotný rukopis. Stejnou tendenci je možné pozorovat i na kamenech z minulých oprav. – k tomu KPP dodává, že úsilí o záměrné odlišení vede k roztržitosti výrazu kulturní památky, což se stalo bohužel v posuzovaném případě. Rozhodování o způsobu provádění povrchové úpravy kamenů komisí přímo na stavbě není upraveno památkovým zákonem, a tak došlo k nezákonnému přenesení rozhodovací pravomoci v oblasti ochrany památkových hodnot. O způsobu povrchové úpravy mělo být rozhodnuto předem podle § 14 odst. 1 památkového zákona. Komise, i kdyby se skládala ze světových kapacit architektury, stavebnictví a památkové péče, nemůže mít rozhodovací pravomoc a jakékoliv odkazy na její rozhodování na stavbě jen rozměňují odpovědnost za kroky učiněné při stavbě.

3. provedla demontáž kamenného zábradlí za poškození kamenných bloků; rozebírání zábradlí bylo prováděno s největší možnou opatrností. Je ovšem velmi těžké zcela bez poškození rozebírat zdivo, jehož kvádry jsou spojeny aktivovanou cementovou injektážní směsí, která má daleko vyšší pevnost než použitý kámen a která se s pórovitým pískovcem dokáže dokonale spojit. Společnost AVERS si zajistila na příklad prstencovou pilu s hloubkou řezu 240 mm (nejmodernější technický prostředek), což při tloušťce zábradlí 400 mm umožňuje úplně příznutí spár. – rozebírání bloků spojených cementovou maltou je jistě obtížný úkol a prstencová pila je sice nejspíše nejrychlejší prostředek, ale dle názoru KPP bylo možné postupovat opatrněji, aby nedocházelo k tak četnému poškození kamenů. Prstencová pila s hloubkou řezu 240 mm sice teoreticky umožňuje úplně příznutí spáry, ale pokud by se tomu tak dělo, nedocházelo by k ulámáním rohů. Jak vyplývá z charakteru mostu, z vnější strany se podstatně hůře manipuluje s poměrně těžkým

strojem než z vnitřní, a proto s velkou pravděpodobností docházelo pravidelně jen k naříznutí a následnému oddělení odtržením. Svalovat veškerá poškození na cementovou injektážní směs je velké zjednodušení, které vypovídá o snaze překrýt nedostatečnou technologickou přípravu rozebírání parapetů, které probíhalo masivně bez dostatečného respektu k národní kulturní památce.

4. vyřazovala autentické kamenné bloky v dobrém stavu a některé z nich drtila bez řádného posouzení a možnosti druhotného použití; Každý kamenný kvádr rozebraného zábradlí byl posouzen komisí, která rozhodla o jeho možném vrácení do konstrukce. Nebyl vyřazen žádný kvádr v dobrém stavu a drceny byly jen kameny bez jakékoliv historické a technické hodnoty, kusy pískovce slepené injektážní směsí. Komise k hodnocení kamenů byla složena z památkáře, geologa, kameníka, zástupce následného správce, tedy Technické správy komunikací, dodavatele a mandátáře investora. Tato komise byla doplněna o zástupce OKP MHMP dopisem ředitele OKP ze dne 15.1.2009 – podle dosavadních zjištění KPP některé kameny nebyly dohledány a s ohledem na absenci dokladů o stavu kamenů prošlých drtičkou nelze posoudit historickou a technickou hodnotu rozdrčených kamenů. Posuzování komisí bez předem zákonně nastaveného režimu je jedním z mnoha mimo- až protizákonných kroků provedených při realizaci opravy. Rozhodování o kamenech bylo tak více či méně neformální, památkář ve smyslu pracovníka Národního památkového ústavu nemá rozhodovací pravomoc, orgán státní památkové péče se začal účastnit této komise až po 16 měsících a rozhodování bylo ze strany účastníka řízení ponecháno pouze na jednotlivcích, kteří zrovna daný den měli čas a na jejich momentálním názoru.

5. kamenné bloky nesrovnala v lícové ploše, osadilo je nerovně a nepřesně a nebyla dodržena vertikální linie; Kamenné kvádry jsou osazeny s přesností požadovanou schváleným technologickým postupem. Zdivo parapetního zábradlí musí ale navazovat na často velmi nerovný povrch zdiva pod nulovou spárou a původní kameny bývají různé tloušťky. Tak je v některých případech až po vyzdění volena míra přizpůsobení povrchu jednotlivých kamenů celkovému vzhledu. Problémy vznikající z tohoto titulu jsou průběžně řešeny a po dokončení jednotlivých polí zábradlí je prováděna předpřejímková prohlídka vždy za účasti památkového dohledu. Při této prohlídce jsou ještě doladovány některé detaily. - Technologický postup a přípustné míry tolerance si nastavili sami zhotovitelé v průběhu měsíců od počátku oprav, jak dokládají zápisy z kontrolních dnů, nikoliv orgán státní památkové péče, když ve schváleném projektu nebylo přezdívání parapetních zdí prakticky vůbec řešeno. Problémy s nulovou spárou jsou evidentní i po skoro třech letech od zahájení akce, když se nerovnosti způsobené degradovaným kamenem doplňovaly vrstvami malty a plombami, což dokládá porovnání stavu před a po přezdění. Podle názoru KPP byl tento problém zapříčiněn nedostatečnou předchozí přípravou přezdívání a zejména zvoleným postupem opravy, kdy se na neopravenou a někdy i vykloněnou poprsní zeď staví znovu parapetní zeď. Při další etapě opravy bude podle našeho názoru způsobovat výměna kamenů pod tzv. nulovou spárou obtíže. Vázanost nulovou spárou byl logický nesmysl, když most tvoří jeden celek, a vůbec oprava zdi, kdy se napřed přezdí horní část a až následně řeší její podklad, je podle názoru KPP nesprávná. Věcnou správnost zvoleného řešení KPP neposuzuje, ale

zvolené řešení má vliv na vnímání mostu jako dokladu řemeslné zručnosti. Skutečnost, že kameny nemají standardizovanou velikost, účastník řízení jistě věděl a měl s ní počítat.

6. *sesazovala a spárovala kamenné zábradlí takovým způsobem, že vznikly rozsáhlé maltové výtoky hluboce vpité do kamenných bloků a došlo k znečišťování bloků při vymývání spár; Zde se jedná o nedorozumění. Dešťová voda po mnoho let protékala a prosakovala zdívkou mostu a vyplavovala vápnité částice malty. Ty se usazovaly na líci zdiva a vzniklé vápnité výluhy teď v některých pozorovateli budi dojem znečištění maltou. Vápenné výluhy je od znečištění vyteklou maltou velmi snadné rozeznat. Jejich případné odstraňování bude předmětem připravované další části opravy, opravy kamenného pláště.* - KPP si je vědom vyluhování složek vápenné malty a následných stop na zdivu, které zachycují záběry před přezdívaním. Na přezdívaných parapetech došlo ale nepochybně k výtokům malty, k vymývání spár a rozmazání složek malty po okolní ploše ve zjevné snaze potlačit efekt neumětelnosti. Následky takového počínání jsou zjevné například u schodiště na Malé Straně a dokládá to i posudek prof. Siegla z roku 2008, i ZPP.

7. *použila různě barevnou a hrubou maltu vysoké pevnosti, která neumožňuje přirozenou dilataci, a již ve spárách praská; Malta používaná při zdění byla vybrána z malt navržených dodavatelem stavby. Výběr malty respektoval vyjádření doc. Přikryla z Univerzity Karlovy a vyjádření Ing. Kopecké, v té době vedoucí laboratoře NPÚ ÚP. Vybraná a používaná malta MAPE Antique MS je poddajnější než staré např. gotické malty.* - viz. níže. KPP podotýká, že „gotické malty“ nejsou v této připomínce definovány. V gotice nebyl používán jednotný druh malty, účastník řízení zřejmě měl na mysli malty tzv. římské, z hydraulického vápna, případně s pucolánovou příměsí. KPP nechápe, jak si účastník řízení může dovolit srovnávat maltu MAPE s „gotickou maltou“, která v tehdejší době nemohla mít standardizované vlastnosti umožňující srovnávání. Středověcí stavitelé neznali normy ČSN, EN a certifikáty ISO a malty se míchaly podle dostupných receptur, surovin a účelu. Fakt, že v gotice se používaly i tak tvrdé malty, neodůvodňuje použití italské malty, když se používaly i malty měkčí a podstatně odlišným způsobem. Malta MAPE Antique MC (nikoliv MS, jak je uvedeno ve vyjádření) nebyla schválena předem orgánem státní památkové péče podle § 14 odst. 1 památkového zákona, laboratoř NPÚ ani doc. Přikryl nemá rozhodovací pravomoc k určení či schválení druhu malty.

8. *provedla dilatační spáry, které se velmi negativně pohledově uplatňují, trvale pružným tmelem skrývající minerální vatu a měděný plech, přičemž do povrchu tmelu byly zamačkány kamínky pro pohledovou imitaci přírodního materiálu; Karlův most je cca 500 m dlouhá zděná konstrukce založená pevně, tedy neposuvně na patnácti pilířích a dvou koncových opěrách. Objemové změny od změny teploty představují vedle vlastní tíhy největší zatížení pro konstrukci jako celek a pro zábradlí to je prakticky jediné zatížení, kterým je skutečně namáháno. Síly jsou natolik velké, že jim nelze čelit pevností materiálu, ale naopak je nutné umožnit konstrukci potřebné pohyby. Je nutné si uvědomit, že to platí pro konstrukci mostu jako pro celek a je to příčinou systému trhlin ve zdivu, tím spíš se to projevuje*

v zábradlí, kde jsou tyto pohyby největší. Pokud bychom chtěli předejít trhlinám zcela, museli bychom buď zábradlí oddělit kluznou spárou od zbytku mostu, tedy muselo by ležet na kluzné vrstvě a být odděleno od podstavců soch, nebo by muselo být rozděleno svislými spárami na úseky dlouhé cca 2 m, nebo by místo malty musel být použit trvale plastický tmel v celém rozsahu zdiva. Uvedené možnosti jsou daleko méně přijatelné, než řešení s poddajnými spárami u podstavců soch. Přijaté řešení bohužel vznik trhin zcela nevylučuje, výrazně ale snižuje jejich četnost a šířku. Navržené řešení je nejlepší, jaké bylo v době projektování i tvorby technologického postupu známo a o lepším řešení nikdo z účastníků výstavby neví. - těleso mostu tvoří jeden celek a s dilatací a pohybem kamenné konstrukce se musí vypořádat všechny velké stavby, ať už jsou z pískovcových bloků, žuly nebo betonu. Samozřejmě lze souhlasit s tím, že konstrukci je nezbytné umožnit pohyby vyrovnávající změny. Problémy s praskáním spár a neúčinnost zvolené dilatace jen potvrzují nevhodnost přijatého řešení dilatace v rozporu s principy památkové péče a památkovým zákonem, když nebylo přistoupeno k tradiční a staletými ověřené technologii zdění, kde malta tvoří významný nosný prvek, ale pouze spojovací a není nanášena v tak silných vrstvách, v nichž se energie nemá kam uvolnit.

9. nechala vyznačit na nových kamenech neopodstatněné novodobé značky, které jen předstírají stáří zhotovení; Znak na povrchu několika nových kamenů nic nepředstírají, jsou to dnešní kamenické značky dnešních kameníků tak, jak je používají. Když někteří z představitelů vedení stavby viděli, jak jimi kameníci označují svoji práci na plochách určených do malty, vybídli je, aby je jako dekorační prvek, provedli na viditelných površích. Vzhledem k nepříznivé reakci některých příslušníků odborné veřejnosti od toho bylo ale upuštěno a další kameny označovány nejsou. - viz odůvodnění KPP výše.

10. provedla zcela nové úpravy autentických kamenných kvádrů (krácení, zmenšování, uřezání zámků se stabilizační funkcí); Přesný význam pojmu „autentický“ kvádr je v případě kamenů zábradlí Karlova mostu trochu nejasný. Je jistě rozdíl mezi historickým kvádrem druhotně použitým, mezi kameny z opravy po povodni 1890 a kameny z posledních oprav šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých let. Kvádry byly kráceny jenom v případě, kdy zkrácením byla oddělena z nějakých důvodů nepoužitelná část kamene, aby bylo možné vrátit do konstrukce alespoň zbytek. Zámky se vyskytují jenom u malého procenta kamenů v horní vrstvě zábradlí. To procento je tak malé, že není možné v žádném případě mluvit o stabilizační funkci. Při vyjímání prvního kamene je zapotřebí proříznout styčné spáry po obou stranách tohoto kamene. Předem nikdo neví, jestli tam zámky jsou a bez proříznutí nelze první kámen vyjmout. Tedy, pokud došlo k uříznutí zámků, jednalo se vždy pouze o první vyjímání kámen. - autentický kámen byl zde použit ve smyslu dochovaných kamenů ve stavu před opravou zahájenou v srpnu 2007. Rozdíly v historické hodnotě existují, ale jakýkoliv opravený kámen byl dokladem zručnosti a rukodělné práce minulých generací a byl součástí národní kulturní památky.

11. použila kocbeřský pískovec v takovém rozsahu, že jeho světlá jednolitá barva s šedými odstíny ve větších plochách neodpovídá původním pískovcům a narušuje

vzhled a materiálovou pravdivost pláště Karlova mostu, přičemž následně provedené barevné sjednocení toto znehodnocení nevyřešilo; Kocbeřský pískovec byl zvolen na návrh odborníků z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, kteří jej vyhodnotili jako jednoznačně nejvhodnější. Je používán od zahájení akce se souhlasem památkářského dohledu i dozoru. - viz odůvodnění KPP výše.

12. nedodržela šířku dochovaného spárování, které je po provedeném přezdění podstatně širší; Kromě jasně vymezených výjimek jsou do zábradlí vraceny původní kameny nebo jejich tvarové kopie. Vzdálenost mezi podstavci soch i výška zábradlí jsou o vyždění stejné jako před opravou. Pro zvětšování spár tu nezbyvá žádný volný prostor. Spáry jsou v průměru v každém poli stejné jako před opravou. - účastník řízení své tvrzení nijak nepodložil, a ani nemohl, protože nebylo zpracováno zaměření spár před přezdíváním, respektive jejich šířky. Stejně tak není doloženo, o kolik se zmenšili kameny oproti původnímu stavu při rozebírání zdi. Jak sám účastník řízení tvrdí, cementová malta se dobře propojovala s pískovcem, a tak z toho vyplývá nevyhnutelnost ztráty kamene při odstraňování cementové směsi tak, aby tato směs nemohla dál negativně působit na kámen. Dále viz odůvodnění KPP výše.

13. původní kamenné kvádry nevracela na původní místo; Původní kvádry jsou buď vyřazovány, nebo vraceny na původní místo. Pouze v případě, že je z některého kamene použitelná jen část, může v zájmu navrácení co největšího počtu kamenů do konstrukce nahradit jiný vyřazený kámen nebo být použita k jeho opravě. – viz odůvodnění KPP výše.

14. neprováděla kamenické opravy a očištění původních kamenů; Kamenické opravy a čištění kamenů jsou prováděny podle zásad stanovených před zahájením prací a v rozsahu daném rozhodnutím komise pro hodnocení kamenů, jejímiž členy jsou jak zástupce NPÚ ÚP, tak i zástupce OKP MHMP – viz odůvodnění KPP výše.

15. zakracovala autentické kvádry madla, přičemž došlo k odštípnutí hran a křivým řezným plochám, které nebyly dále opracovány; V případě, že konec některého z kamenů „madla“ byl značně poškozen, doopravdy byla situace několikrát řešena jeho zkrácením. Tím bylo umožněno ponechat v zábradlí alespoň zachovalou část. Pokud budou při přejímkových prohlídkách nalezeny ostré nebo odštípnuté hrany, budou před předáním díla opraveny. – viz odůvodnění KPP výše.

16. nové bloky nechala zhotovit v rozměrech, které ne vždy odpovídají původním kamenům; Nové bloky byly zhotoveny vždy v rozměrech, které odpovídaly kamenům, které měly nahradit. Výjimky se vyskytují pouze tehdy, když

- a) v příslušné řadě došlo ke zkrácení kamene z výše uvedených důvodů a zkrácení bylo nutno kompenzovat,*
- b) když byl nahrazován kámen pod stožár VO a ten původní byl příliš krátký a nezbyvalo by po stranách rozvodné skříňky dostatečné uložení,*
- c) když byly nahrazovány kameny, které nebyly na celou tloušťku zábradlí, a kamenorez jednoho líce neodpovídal kamenorezu líce druhého.*

– viz odůvodnění KPP výše.

17. hrubě narušila kamenořez, zábradlí je v zásadním rozporu s jeho původní podobou; Kamenořez byl upraven pouze v případech uvedených u bodů 15 a 16. – toto tvrzení neodpovídá zjištěním – viz odůvodnění KPP výše.

18. při aplikaci izolace mostovky odsekávalo kameny zasahující pod mostovku, pateční kameny vyměňovala za nové, prořezávalo drážky do nových i původních kamenů a znehodnotilo jejich povrch nástřikem izolace a asfaltovým tmelem; Úpravy kamenů pro napojení izolace byly prováděny v souladu se schváleným projektem a rozhodnutím komise pro hodnocení kamenů. Asfaltový tmel na stavbě používán není. – viz odůvodnění KPP výše.

19. mostovku zhotovila bez použití tradičních materiálů odpovídajících národní kulturní památce (zejména se jedná o beton o celkové tl. až 63 cm, plastbeton, polystyren, geotextilie, metakrylátová izolace Eliminátor s drenážní rohoží); Všechny uvedené materiály byly použity podle schváleného projektu – materiály použité ve styku s kameny (tmel, dilatační profily) projekt schválený pro stavební povolení neřešil a snaha o legalizaci postupu na stavbě proběhla až závazným stanoviskem z 30.10.2008, tj. po více jak roce od zahájení opravy Karlova mostu. Dále viz odůvodnění KPP výše.

20. pro doplnění chybějící dlažby použila dosud nepoužitou žulu pavlovskou, ačkoliv je dostupná původní boršovská; - viz níže. Kostky pro doplnění dlažby byly vybírány v rámci kontrolních dnů, jedinými kritérii byla dostupnost a materiálová věrnost předloze. - viz odůvodnění KPP výše.

Pokud se týká znaleckého posudku, který si KPP nechal vypracovat u prof. Siegla v letošním roce, jak je ostatně uvedeno výše, shodně s jeho závěry lze konstatovat, že v loňském roce došlo ke zlepšení kvality prací, nicméně KPP trvá na tom, že znehodnocování, i když v menší míře pokračovalo až do závěru loňského roku, což je odůvodněno nad tímto odstavcem. Způsob zdění, spárování a provádění hydroizolace měl dále negativní vliv na kulturně historické hodnoty Karlova mostu, národní kulturní památky prvořadého významu. Posudek konstatuje, že některé bloky vyřazené z mostu jsou nejen historicky cenné, ale i znovu použitelné, nehledě na spoustu kamenných bloků, které by bylo možné po nezbytné úpravě vrátit do zábradlového tělesa. Znalec sice uvádí, že industrializace řemesel je přirozenou součástí stavebních prací, ale v oblasti památkové péče se stále více uplatňují spíše restaurátorské přístupy, které především využívají tradiční technologie i srovnatelné soudobé postupy a vhodné materiály. Z tohoto KPP dovozuje, že na národní kulturní památce by se měly uplatňovat tradiční technologie společně s vhodnými materiály, což je plně v souladu se závěry KPP. Znalec se nevyjádřil jednoznačně k diskutované výšce či šířce spár s tím, že odvisí od rozhodnutí odpovědného stavebního dozoru a doporučení památkového odborníka. Za skutečně negativní problém označuje znalec dilatační spárování, v čemž je s KPP plně zajedno. K používání další varianty kamene oproti dřívější světle šedé KPP musí uvést, že se tento přístup týká až úseků, jejichž realizace započala ke konci

roku 2009. Ve výběru kamene se zčásti rozchází s názorem znalce, neboť nepovažuje z hlediska památkové péče kočbeřský pískovec za nejvhodnější. I když se v poslední fázi opravy začaly používat barevnější varianty, nemění to nic na skutečnosti, že většina parapetních zdí byla opravována pomocí světle šedé varianty. Je-li kvalita rýhování jen vcelku uspokojivá, není to i přes deklarované markantní zlepšení evidentně důvodem pro spokojenost s výsledkem obnovy. Ze závěrečných pasáží posudku vyplývá, že stále kvalita prací nedosahuje úrovně očekávané na národní kulturní památce typu Karlova mostu, stavebníci by měli přidat na kvalitě, odstranit všechny nedostatky a naslouchat nejen odborným požadavkům NPÚ, ale i odborné veřejnosti. Znalec klade důraz na skutečnost, že podíl ručního opracování kamene je jedním ze základních parametrů stavební obnovy v památkové oblasti. Podle znalce inovační tendence otevírají potřebu silného respektu k tradičním technologiím, další rozvíjení klasických řemeslných znalostí a respektu k restaurátorským postupům. Tento obecný závěr, se kterým KPP naprosto souhlasí, což ostatně vyplývá i ze závěrů tohoto rozhodnutí, dle názoru KPP potvrzuje požadavek na maximální respektování tradičních technologií a materiálů. K osobě znalce KPP uvede jen to, že prof. Petr Siegl jako soudní znalec a odborník splňuje veškeré předpoklady pro posouzení projednávané věci a není nám znám žádný důvod, který by odůvodňoval i jenom myšlenky o nějaké podjatosti či závislosti.

V souvislosti se zmiňovaným materiálem na webové stránce ČVUT karluvmost.cvut.cz KPP považuje za nezbytné upozornit nejen na zjištění a rozsáhlé analýzy, ale i na vyjádření k přípravné projektové dokumentaci stavby, která byla vypracována v březnu 2004 MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. (http://karluvmost.cvut.cz/index.php?view=vyjadreni&language=czech&current=mott_macdonald&page_number=1), které vedle jiného vyvrací stále prezentovaný argument o snaze prof. Witzanyho vytěžit veškeré vrstvy nad klenbami. Vzhledem k takřka jistým dalším názorovým střetům mezi jednotlivými odborníky, pracovišti a subjekty na další postup při opravách a údržbě Karlova mostu je podle našeho názoru nutné zvažovat nejen údaje a názory předkládané investorem, ale i oponentní názory, zejména když jsou podloženy vědeckým výzkumem a pocházejí z renomovaného zdroje. Karlův most jako jeden ze symbolů českého státu by neměl být symbolem střetů různých institucí, ale všichni zainteresovaní by měli být vedeni úmyslem dojít k co nejsprávnějšímu řešení nastalých problémů a „léčení pacienta“ ve smyslu níže zmiňované charty ICOMOS ze Zimbabwe z října 2003.

Ze záznamů z kontrolních dnů (KD) vyplývá mimo jiné značná nepřipravenost obnovy Karlova mostu. Až po zahájení prací na Karlově mostě v srpnu 2007 se začal řešit postup rozebírání a zdění parapetních zdí (záznam z KD č.1 z 28.08.2007). Dne 04.09.2007 se teprve začalo uvažovat o rozhodování o povrchové úpravě pohledových ploch kamenných kvádrů zábradlí (KD č.2). Návrh kotvení kamenů nesoucích sloupy osvětlení zpracovával od září 2007 AVERS (KD č.3), o této záležitosti jako o mnoho jiných nebylo rozhodnuto předem. Mandatář investora, tj. MOTT MACDONALD, Praha spol. s r.o. (MMD) také teprve 12.09.2007 oznámil výběr lomu v Kočbeřích u Jaroměře jako zdroj pískovce pro přezdívaní parapetního zábradlí Karlova mostu. Teprve v první polovině září 2007 se zkoušel izolační systém Eliminátor, a to s negativním výsledkem. V září 2007 také probíhalo rozebírání parapetů, ačkoliv nebyl schválen postup jejich rozebírání. Dále se řešilo napojení parapetů na podstavce soch a malty (KD č.6).

V záznamu ze dne 7.10.2007 (KD č.7) se také poprvé objevuje, že budou použity malty MAPEI a REMMERS bez uvedení, kdo o tom rozhodl. Také byl chystán pokus pro povrchovou úpravu zábradlí s vyřazenými kameny, které vyberou kameníci. Dne 15.10.2007 se sešla komise, která dohodla postup prací a schválila možnost zničení kamenů u soch Salvátora a sv. Kosmy a Damiána. Zajímavý je také bod č.4 odst. 1 ze záznamu z KD č.9 (23.10.2007), kde se uvádí, že podmínka č.8 stavebního povolení zakazující práce v zimním období se vztahuje podle vedoucího odboru výstavby MČ Praha 1 na práce prováděné mimo vlastní zábor staveniště a práce uvnitř záboru se musí řídit skutečnými klimatickými podmínkami. Lze to chápat tak, že se stavební povolení resp. jeho podmínky nevztahují na staveniště, což je poněkud odvážný závěr stavebního úřadu a především tím byla odstraněna překážka prací v zimním období. Dilatační spáry se silikonovým tmelem, měděným plechem, maltou a minerální vatou byly dohodnuty na KD č.11 dne 06.11.2007. O úpravě pohledových ploch bylo až 06.11.2007 konstatováno, že budou provedeny šalírováním. O nejednotnosti názoru zainteresovaných osob v průběhu prací svědčí i požadavek Ing. Zemánka z TSK (uvedený v záznamu z KD č.15 z 11.12.2007) na zdrsňení ložných ploch nových kamenných kvádrů, aby tím byl přizpůsoben povrch nových kvádrů povrchu kvádrů starých. Toto přání bylo motivováno snahou zabránit nerovnoměrnému přenosu sil a tím zvyšování napětí ve starých kvádrech na úkor v napětí v kvádrech nových. Dále se v zápisu uvádí (citace): „Zástupci dodavatele SMP tlumočili názor pracovníků společnosti AVERS, dodavatele kamenických prací. Tito se s podobným způsobem úpravy ložných ploch kamene při rekonstrukcích památkových ani jiných objektů zatím neseťkali. Stejný byl i názor společnosti MAPEI, výrobce zdicí malty i Ing. arch. Šefců, zástupce NPÚ. Vzhledem k tomu, že v polích XIV a XV budou tvořit nové kvádry souvislou vrstvu, není tu nebezpečí nerovnoměrnosti, jíž se obávají zástupci TSK. Proto bylo rozhodnuto neupravovat zatím řezané ložné plochy nových kvádrů.“ K tomu lze podotknout, že pokud zápis není zkreslený, zúčastnění zřejmě neviděli rozebírané kvádry, které byly opracovány ze všech stran. V záznamu z KD č. 17 konaného dne 08.01.2008 bylo upozorněno Ing. arch. Šefců na velice nepříznivé působení souvislých pásů nových kamenů v zábradlí a navrhuje umělou patinaci. Následující kontrolní den se řešilo i obarvování malty a návrh nových dvířek veřejného osvětlení, přičemž přítomní měli možnost vytvořit jednoduché návrhy jejich podoby (!). Pro dokreslení nedostatečné přípravy obnovy parapetních zdí lze uvést ze záznamu z KD č. 25, že Ing. arch. Šefců předložil návrh na výtvarné řešení litinových dvířek rozvodných skříněk pod stožáry VO a jeho návrh byl všemi přítomnými shledán jako nejvhodnější k provedení. K problému přípustného poškození nových kamenů před osazením bylo dohodnuto následující: Poškození rohů je přípustné do 20 až 25mm na jedné straně, poškození hrany v délce 50mm. Kameny s poškozením přesahujícím uvedené meze mohou být osazeny jenom pod podmínkou, že budou kamenicky opraveny. Způsob opravy bude volen na místě za účasti zástupce NPÚ a MMD. Pro dodatečné spárování budou ponechány spáry volné na hloubku 30mm, ne méně než šířka spáry, u spár do 8mm minimálně 15mm. Dne 30.01.2008 bylo dle záznamu z KD č.25 uskutečněno jednání o možnostech patinace povrchu nových kamenů s následujícím závěrem: „Přítomní odborníci se shodli na tom, že předat veřejnosti opravený most s bílými pásy na bocích není možné, a že umělá patinace povrchu kamenů je potřebná. Musí být ovšem provedena prostředky, které neovlivní přirozené stárnutí kamenů, nezmění nasákavost a paropropustnost a nezavlečou do kamene cizorodé organické látky, které by mohly

být živnou půdou mikroorganismů. Dohodli se na tom, že na nejbližším kontrolním dnu bude zhotovitel stavby vyzván aby nabídl způsob provedení patinace při dodržení uvedených podmínek a aby byly v co nejbližší době provedeny zkoušky na kamenech ze stejného materiálu a se stejnou povrchovou úpravou. Zkoušky bude nejlepší provést v prostoru s denním světlem a tak, aby bylo možné přímé porovnání se zdívem Karlova mostu.“ V záznamu z KD č. 20 konaného dne 29.01.2008 byly řešeny základní řemeslné postupy při zdění jako je doba odstraňování klínů a nezbytnost používání vhodných nástrojů na pěchování malty, což svědčí o zjevně nedostatečné profesionální zručnosti a nepřipravenosti. Na KD č.21 byly dohodnuty přípustné míry poškození nových kamenů před osazením. Dne 30.01.2008 bylo dle záznamu z KD č.21 uskutečněno jednání, kde se přítomní odborníci shodli na nemožnosti předání opraveného mostu s bílými pásy na bocích. Na KD č.22 (12.02.2008) se dohodly další podmínky pro zdění parapetního zábradlí, kde je určeno, že pokud se stane, že tloušťky nových a starých na sebe navazujících kamenů si přesně neodpovídají, je zapotřebí přednostně udržet rovný vnitřní líc, případně odchylku dělit mezi vnitřní a vnější v poměru 1/3 a 2/3. Největší přípustná odchylka podle záznamu je na vnitřním líci 10 mm, celkem 40 mm (pozn. KPP – mělo být čistě matematicky 30). Na hotovém zdívu měly být nesrovnalosti dodatečně kamenicky opracovány. Nepřipravenost obnovy dokládá i tvrzení v záznamu z KD č.22, že se od zahájení prací nedaří podepsat smlouvu s AVERS, což je dodavatel kamenických prací na Karlově mostě. V záznamu z KD č. 24 (04.03.2008) je uvedeno, že společnost KoKam dodávající kámen na opravu odmítá podepsat smlouvu, protože odmítá převzít odpovědnost za dodávky v požadovaném tempu a v celkovém požadovaném množství. Teprve 18. března 2008 (KD č.26) byly řešeny typy odvodňovačů. Na KD č.27 byla dohodnuta oprava podstavců soch a Ing.arch. O. Šefců vybral z předložených malt podle něho tu s nevhodnějším odstínem a určil patinaci mostu. V záznamu z 08.04.2008 se objevuje zmínka o trhlinách v maltě. Na kontrolním dnu 10.06.2008 byli přítomní seznámeni s výsledky zkoušek konaných v době zpracování DSP na kamenech pocházejících z Karlova či Juditina mostu. Kromě jiných vlastností byla zkoušena i pevnost v tahu. Po diskusi byla přijata zásada, že původní kameny, které by měly sloužit jako podklad pod izolaci musí mít povrchovou pevnost v tahu 1MPa, aby výsledná pevnost izolačního souvrství byla 0,7 MPa, což je hodnota doporučovaná výrobcem izolace Eliminátor. Podle názoru KPP je až neuvěřitelné, že zachování autentické hmoty mostu závisí na doporučení výrobce Eliminátoru. Dne 24.06.2008 bylo opět na KD konstatováno, že dochází ke vzniku trhlin ve spárovací hmotě. V KD č.41 je uvedeno, že SMP CZ provedou ve spolupráci se společností DUOMIS pokusně výplň dilatační spáry mezi podstavcem sochy a zábradlím metylmetakrylátovým tmelem. Opět dle názoru KPP ukázka snahy o využívání národní kulturní památky jako objektu pokusů s moderními technologiemi. V pátek 11.07.2008 (viz záznam z KD č.43) bylo provedeno pokusné spárování, což opět dokládá nezvládnutí technologie, když ani takřka po roce není ujasněn postup a musí se dělat přímo na národní kulturní památce pokusy. V záznamu z KD č.45 (29.07.2008) je uvedeno, že se přítomní dohodli na tom, že bude provedena další pokusná dilatační spára, tentokrát s výplní z materiálu Sikaflex, což se také podle následujícího záznamu stalo a bylo rozhodnuto o použití tohoto materiálu na další spáry. Dne 19.8.2008 bylo konstatováno, že Byl vyspárován další úsek zábradlí, tentokrát za důsledného dodržování technologického postupu stanoveného dodavatelem malty. Přesto se v horní části zábradlí opět vytváří vlasové trhlinky.

V záznamu z KD č. 49 se hovoří o pokusném úseku malty, kde nebyly dodrženy podmínky dané dodavatelem malty. Podle názoru KPP by však Karlův most neměl sloužit pokusům, ale měla na něm být od počátku prováděna práce prvotřídní kvality.

Ve světle výše uvedených příkladů je nepochybné, že přezdívání parapetních zdí i budování mostovky národní kulturní památky bylo provázeno rozhodováním s vlivem na kulturně historické hodnoty zcela mimo památkovým zákonem stanovený postup při kontrolních dnech v průběhu stavby, jak bývá zhotoviteli nazývána obnova národní kulturní památky Karlův most. Byly také přímo na národní kulturní památce prováděny pokusy s moderními technologiemi bez předchozího závazného stanoviska.

Ministerstvo kultury ČR uvedlo ve svém usnesení č.j. MK 654/2010 OPP mj. i následující: *„Výtka, že správní orgán I. stupně nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak mu ukládá správní řád v § 3 a § 50 odst. 3 je zcela na místě. Ze spisu nevyplývá, že byl dostatečně zjištěn stav věci, z jakých podkladů kromě předložené projektové dokumentace a písemného vyjádření NPÚ-ÚP vycházel správní orgán I. stupně při odsouhlasování návrhu postupu opravy mostovky a přezdívání parapetů. S otázkou kulturně historické hodnoty obnovovaných částí Karlova mostu se nevypořádává ani vyjádření NPÚ - ÚP. Selhání odborné organizace památkové péče nezbavuje správní orgán povinnosti postupovat podle výše uvedených ustanovení správního řádu a zjistit stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Rozhodnutí i odborné vyjádření se soustředí především na vysvětlení dosavadního postupu při obnově Karlova mostu, kdy bylo o obdobných věcech rozhodováno na kontrolních dnech. Faktem je, že nelze dopředu stanovit všechny postupy a práce, které budou zapotřebí při obnově kulturní památky, navíc takového rozsahu a složitosti jako je Karlův most. Skutečností ale je, že vlastník, správní orgán I. stupně a NPÚ-ÚP se dopředu, tj. závazným stanoviskem k realizační dokumentaci, která by předcházela začátku prací, ani stanovit nepokusili a vše ponechali na rozhodování při kontrolních dnech. Odbor památkové péče Ministerstva kultury je názoru, že teprve poté, co je konkrétně prokázáno, že např. nebyl zjištěn dostatečně skutkový stav, je možné hovořit o nenaplnění ochrany předmětné národní kulturní památky a porušení veřejného zájmu na ochranu kulturních památek. Vadu nedostatečně zjištěného stavu věci nemůže zhojit poukaz na již provedené a správnímu orgánu dostupné stavebně historické průzkumy, když se jimi nezabývá odůvodnění přezkumem napadených rozhodnutí. Jedna ze základních zásad správního řízení vyjádřená v § 2 odst. 4 správního řízení stanoví, že správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. V § 1 odst. 1 památkového zákona ukládá státu povinnost chránit kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. § 14 odst. 3 památkové zákona upravuje postup při rozhodování o obnově kulturní památek. V závazném stanovisku vyjádří správní orgán, zda práce tam uvedené jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví se základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést. Základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru. V rozhodnutí S-MHMP446837/2008/Pul ze dne 30. října 2008 správní orgán*

žádné podmínky nestanovil. Rozhodnutí, kterým byla odsouhlasena realizační dokumentace, bylo vydáno s více než s ročním zpožděním oproti zahájení prací, které započaly v srpnu 2007. Tento fakt však nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí. Správní orgán I. stupně ale pochybil, když nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s § 2 správního řádu, jak ukládá § 3 a rozvádí § 50 odst. 3 správního řádu. Správní orgán nestanovil podmínky, za kterých je možné přezdívat oba parapety, kritéria výměny kamenů, způsobu jejich opracování atp. Nebyly stanoveny podmínky přípustnosti obnovy dle § 14 odst. 3 památkového zákona, ač měly být stanoveny, neboť předložená projektová dokumentace obsahuje pouze konstatování, že parapety budou přezděny. Nutnost stanovení podmínek dokládá pozdější vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně čj. S-MHMP 231202/2009 ze dne 14. srpna 2009 o uložení opatření k nápravě pochybení vlastníka památky, které se staly v souvislosti s obnovou Karlova mostu. Podmínky obnovy parapetů byly řešeny v sedmi z osmi podmínek rozhodnutí. Dále rozhodnutí S-MHMP 446837/2008/Pul ze dne 30. října 2008 nepracuje s výsledky stavebně historického průzkumu, jehož provedení bylo předepsáno vlastníkovu národní kulturní památky pravomocným rozhodnutím čj. S-MHMP 43934/2004/Fab ze dne 14. května 2004 a ani žádný stavebněhistorický výzkum nezmiňuje. Rozhodnutí se nevypořádává s kulturně historickými hodnotami kamenného zábradlí a dotčených přilehlých partií, které byly při opravě kompletně rozebírány a kvádry ve značném rozsahu nahrazovány novými. Dle názoru Ministerstva správní orgán I. stupně nesplnil svoji povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu ochrany kulturních památek, čímž porušil § 50 odst. 3 správního řádu. Rovněž byl porušen § 73 odst. 2 správního řádu, zásada, že pravomocné rozhodnutí je pro účastníky i správní orgány závazné. Druhé, přezkumem napadené, rozhodnutí čj. S-MHMP 231202/2009 o uložení opatření k nápravě pochybení vlastníka památky, které se staly v souvislosti s obnovou Karlova mostu, obsahově bezprostředně navazuje na rozhodnutí S-MHMP 446837/2008/Pul ze dne 30. října 2008. Správní orgán v něm konstatoval, že opatření je ukládáno z toho důvodu, že vlastník národní kulturní památky nezpracoval v potřebném rozsahu stavebněhistorický průzkum, tak jak mu ukládalo pravomocné rozhodnutí S-MHMP 43934/2004/Fab ze dne 14. května 2004, a započal obnovu parapetů a přilehlých partií mostu bez řešení finálních detailů opravy kulturní památky, které se mohou promítnout a odrazit na autenticitě národní kulturní památky. Jeho cílem je náprava nedostatečné přípravy akce obnovy. Ani toto rozhodnutí, i když v sedmi z osmi podmínek upravuje obnovu parapetu Karlova mostu, se nezabývá kulturně historickou hodnotou parapetních zídek a jejich stavebně-historickým průzkumem.“ KPP uvádí pasáž z odůvodnění usnesení Ministerstva kultury ČR č.j. MK 654/2010 OPP z toho důvodu, že v této části ukazuje zcela zřejmou nezákonnost jmenovaných správních aktů Magistrátu hlavního města Prahy jako orgánu státní památkové péče a jimiž argumentují zástupci účastníka řízení. V této části KPP s názorem ministerstva plně souhlasí. Minimálně od provedení kontroly Památkové inspekce však Hlavní město Praha nemohlo být podle našeho názoru v dobré víře o správnosti závazných stanovisek orgánu státní památkové péče, nehledě na nedodržení podmínky č.6 pravomocného závazného stanoviska MHMP 180521/2005, kde je stanoveno, že pro vytvoření vhodného podkladu pod izolaci budou použity pouze materiály na bázi přírodního kamene, a to buď masivní kámen nebo umělý kámen s vlastnostmi co nejbližšími kamenům historicky použitými na mostě. Vzhledem k použití silné vrstvy tzv.

vyrovnávacího betonu a plastbetonu o tloušťce v desítkách centimetrů se nedá rozhodně podmínka považována za splněnou. Malty na bázi hydraulického vápna byly povoleny jen na místa přicházející do kontaktu s vodou řeky, jak vyplývá z podmínky č. 7 uvedeného rozhodnutí. Malty Mapei nemají nikde zveřejněné přesné složení, ale výrobce sám udává jejich vlastnosti srovnatelné s maltami na bázi hydraulického vápna, a proto na parapety neměly být použity. Závazné stanovisko je ve velkém rozsahu značně neurčité a je v podstatě rozhodnutím k přípravě, nikoliv ke komplexní realizaci.

Zarážející rovněž je z pohledu KPP i ten fakt, že součástí obnovy mostovky a parapetů nebyla obnova podstavců pod sochami, které se tak doslova „za pochodu“ provizorně vyspravovaly a zajišťovaly z důvodu jejich až havarijního stavu, což dosvědčují zápisy z KD. Stav těchto součástí Karlova mostu měl být řešen už jen z důvodů čistě technologických společně s mostovkou a parapetními zídkami v rámci přípravy obnovy. Prováděním rychlých oprav podstavců s výsledky více než diskutabilními (viz např. roztírání spár a zacákání podstavců pod sv. Antonínem či Luitgardou – ZPP str. 314)

KPP rovněž považuje za potřebné zdůraznit, že rozhodně nestál o přidělení tak složitého, náročného, zatěžujícího a v různých ohledech sporného případu jakým obnova Karlova mostu bezesporu je. Hlavní město Praha je zřejmě ovládáno spikleneckými teoriemi, když předpokládá domluvu celého postupu ve věci Karlova mostu s ministerstvem. Skutečnost je mnohem prozaičtější, když KPP bylo neformálně informováno asi týden před doručením usnesení, že nám bude záležitost opravy Karlova mostu předána, a to již bylo usnesení č.j. MK 11606/2009 OPP napsáno. Krajský úřad nemá k dispozici možnost „obranu“ proti takovému usnesení, když samozřejmě není účastníkem řízení, ale jen místně nepříslušným orgánem. KPP postup ministerstva zaskočil a nejsou mu známy konkrétní důvody pro postoupení věci Krajskému úřadu Plzeňského kraje. KPP rozhodně nečiní žádné potěšení čtvrt roku skoro každý den zkoumat řemeslně nezvládnutou a špatně připravenou opravu Karlova mostu, číst nezákonná závazná stanoviska, řešit strukturu magistrátu, trávit desítky hodin studiem podkladů, číst a poslouchat kontradiktorní stanoviska, vypořádat připomínky a nakonec psát nejdelší odůvodnění v historii oddělení památkové péče k rozhodnutí, kterým se ukládá pokuta, která nemůže nic změnit na rozjetých pracích. Můžeme ubezpečit Hlavní město Prahu jako účastníka řízení, že nejsme vedeni žádnými ekonomickými nebo politickými motivy, jak by vzhledem k znění vyjádření k podkladům možná mohlo zástupce účastníka řízení napadnout. Eventuálně zaplacená pokuta je příjmem krajského úřadu, nikoliv odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu či dokonce jeho úředníků. V této věci jsme nezávislým orgánem státní správy na úseku památkové péče, žádné ovlivňování ze strany představitelů Plzeňského kraje, ministerstva kultury, zájmových institucí nebo jiných osob nenastalo. V tomto odůvodnění jsou uvedeny názory KPP, nikoliv názory někoho jiného, rozhodnutí nebylo napsáno ani na ministerstvu, ani na památkové inspekci, ani v Ateliéru pro životní prostředí ani u SPPPP nebo ASORKD ani u někoho jiného.

Česká republika se čl. 3 odst. 2 Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy zavázala k ochraně památek, architektonických souborů a míst prostředky specifickými pro daný stát. Památkový zákon, i když jistě není dokonalý, obsahuje nástroje dostatečné k ochraně Karlova mostu (§ 14 odst. 1, § 10 odst. 1, § 11 odst. 2), avšak

tyto nástroje nebyly využity v odpovídající míře v souladu se smyslem a účelem uvedené Úmluvy a památkového zákona, což vyplývá nejen z protokolu Památkové inspekce a rozhodnutí o námitkách proti němu, ale i z citovaného rozhodnutí ministerstva kultury č.j. č.j. MK 654/2010 OPP.

Podle čl. 9 Mezinárodní charty o zachování a restaurování památek a sídel (Benátky 1964) je restaurování operací, která má podržet výjimečný charakter. Jejím cílem je zachovat a odhalovat estetické a historické hodnoty památky a zakládá se na respektování staré podstaty a autentických dokumentů. Práce prováděné při obnově parapetů a mostovky Karlova mostu nebyly zcela v souladu s hodnotou autenticity Karlova mostu pro používání novodobých materiálů a technik, bez zvládnutého řemeslného zpracování a dostatečného respektu k dochovaným hodnotám. Restaurování ve smyslu Benátské charty nemá shodný význam jako restaurování ve smyslu památkového zákona, zde má restaurování širší smysl jako obnova kulturní památky.

Charta ICOMOS, Viktoriiny vodopády, Zimbabwe, říjen 2003 stanovuje mj., že každý zásah musí pokud možno respektovat koncepci, techniky a historickou hodnotu původního či dřívějších zásahů a zanechat svědectví, která lze v budoucnu rozpoznat (3.12). Při stavební obnově je potřebné v plném rozsahu zajistit vlastnosti materiálů (především nových) a jejich slučitelnost s materiály stávajícími. To musí zahrnovat i dlouhodobé dopady, aby bylo možné vyloučit nežádoucí vedlejší účinky. (3.10) Všude, kde je to možné, je třeba zabránit odstranění nebo změnám historických materiálů nebo význačných rysů architektury (3.14). Provedenými pracemi na mostovce a parapetech Karlova mostu nebyla dle názoru KPP respektována Charta ICOMOS, protože nebyly respektovány historické hodnoty Karlova mostu tím, že nebyly používány tradiční kamenické metody, byl použit z památkového hlediska nevhodný pískovec neodpovídající barevností již použitým druhům a byly používány moderní přístupy bez závažného důvodu a znalosti možných dopadů jejich vlastností (plastická izolace, beton, trvale pružné dilatační spáry).

Česká republika se zavázala Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy (publ. pod č.73/2000 Sb.m.s.), že zajistí, aby se porušení zákona chránícího architektonické dědictví setkávala s náležitou a přiměřenou odezvou ze strany příslušného úřadu (čl. 9), tj. v našem případě KPP. Výše pokuty za znehodnocení národní kulturní památky Karlův most se sochařskou výzdobou musí být náležitá a přiměřená v souladu s citovaným článkem Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, která je na základě čl. 10 Ústavy ČR součástí českého právního řádu, ale i s § 36 památkového zákona, podle něhož se při stanovení výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti a k době trvání protiprávního jednání, ke kulturně politickému významu kulturní památky a k rozsahu hrozící nebo způsobené škody. Národní kulturní památka Karlův most představuje jednu z nejvýznamnějších kulturních památek nejen v rámci České republiky, ale i evropského a světového kulturního dědictví. Nikoliv jen formálně se Karlův most výslovně zmiňuje v dokumentech UNESCO v souvislosti se zapsáním historického jádra Prahy na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Karlův most se objevuje nejen jako symbol Prahy, ale jako symbol českého státu a národa, a proto by mu měla být věnována ze všech stran maximální péče a

nesmí být vnímán pouze jako staré technické dílo či stavba, která spojuje dva břehy Vltavy. Karlův most dnes stejně jako v historii tvoří neodmyslitelnou součást pražských panoramat, je zobrazen na bankovkách, mincích, pohlednicích a propagačních materiálech, slouží jako jeden z magnetů turistického průmyslu. Obnova už jen na základě významu Karlova mostu měla být vzorovým příkladem památkové péče při péči o kulturní památky v celé republice, nikoliv negativním příkladem, jak se tomu stalo v případě obnovy mostovky a parapetů. Význam Karlova mostu je tak velký, že na pohled zřejmá pochybení při jeho obnově mají vliv na špatné vnímání nejen systému památkové péče a státní správy vůbec, ale také u vlastníků méně významných kulturních památek mohou zapříčinit pocit nespravedlnosti, nerovnosti a odpor proti oprávněným požadavkům památkové péče na ochranu dochovaných hodnot s odkazem na postupy použité Hlavním městem Praha při obnově Karlova mostu. Doba trvání správního deliktu v délce více jak dvou let (28 měsíců) je o to závažnější, že došlo sice k dílčím zlepšením, nicméně po celou dobu docházelo i přes výtky z řad odborníků i veřejnosti k pokračování v protiprávním jednání, kterým se postupně ubíralo z již výše uvedených hodnot národní kulturní památky. S ohledem na význam Karlova mostu je takové dlouhodobé a svévolné jednání mimořádně závažné, a podle názoru KPP musí být uložen v rámci zákonného rozpětí tomu přiměřený trest, který musí plnit i preventivní funkci. Pokud se týká rozsahu hrozící a způsobené škody, KPP konstatuje, že na základě zjištěných skutečností byly způsobeny na hodnotách Karlova mostu jen ztěží napravitelné škody, když špatně provedené opracování kamenů, jejich zdění a spárování, poškozování, nadměrné vyřazování, používání netradičních technologií lze napravit jen dalšími zásahy do hmoty Karlova mostu, přičemž hrozí jako při jakékoliv jiné činnosti poškození zbylých cenných kulturně-historických prvků. Škodu lze rozdělit do dvou rovin. První materiální nelze prakticky vyčíslit v penězích, když neuvažujeme o nákladech na úpravy či „opravu opravy“, která však nemůže napravit vše (jako je např. odsekání patních kamenů a jejich narušení izolací). Způsobená materiální škoda spočívá také v odstraňování zachovalých kamenů, poškozování kamenů při práci a manipulaci s nimi (např. urážené rohy, praskání kvůli špatné dilataci, rozmazání malty). Hrozící materiální škodu KPP spatřuje především v nefunkční dilataci parapetů, když už po krátké době se projevují trhliny v maltě a kamenech, a z dlouhodobého hlediska vidí riziko v provedené betonové vrstvě, která nepochybně zvyšuje zatížení konstrukce mostu a další riziko existuje u izolační vrstvy Eliminator, která není podle názoru KPP dostatečně prověřenou technologií pro opravy historických mostů. V druhé nemateriální rovině spočívá škoda v narušení vnímání Karlova mostu jako autentického dokladu architektonického řešení, řemeslné zručnosti našich předků, jako vrcholného technického díla doby vzniku i dokladu umu při opravách především po poškozeních způsobených povodněmi. Výše pokuty byla na základě uvedeného stanovena ve výši 3 250 000,- Kč tj. mírně nad 4/5 památkovým zákonem stanovené sazby. Národní kulturní památka Karlův most byla opravena po řemeslné stránce značně problematicky, bez respektu k řemeslné tradici českého národa, nekvalita prací má odezvu v široké laické i odborné veřejnosti a je jedním z případů s negativním vlivem na výkon památkové péče v celé České republice, když vlastníci kulturních památek mají velmi negativní příklad nakládání s jednou z nejvýznamnějších památek. Vyšší pokutě brání skutečnost, že jakkoliv je znehodnocení ztěží napravitelné, nedošlo k fatální ztrátě celé nebo podstatné části Karlova mostu, most nebyl tedy znehodnocen do takové míry, aby bylo odůvodnitelné použít maximální zákonem stanovenou sazbu ve výši 4 mil. Kč.

Nižší pokutu nebylo možno uložit s ohledem na kulturně historický a společenský význam Karlova mostu, způsobenou a hrozící škodu a mezinárodněprávní závazek České republiky uvedený v Úmluvě o ochraně architektonického dědictví Evropy. Nižší pokuta by nepředstavovala náležitou a přiměřenou odezvu ze strany KPP jako příslušného úřadu pro ochranu kulturního a architektonického dědictví Evropy, mezi které Karlův most se sochařskou výzdobou jako národní kulturní památka, součást světového kulturního dědictví a zároveň součást pražské památkové rezervace a současně významný symbol a ikonická památka českého státu, nepochybně a právem patřil a jak KPP věří, i přes jisté prokázané znehodnocení patřit po další staletí bude.

Jelikož znehodnocování národní kulturní památky přesáhlo do účinnosti nové úpravy pokut za správní delikty podle § 35 odst. 2 písm. a) památkového zákona, přičemž skutková podstata správního deliktu zůstala stejná, KPP proto ukládal pokutu v rámci sazby do 4 mil. Kč zavedené zákonem č. 307/2008 Sb. s účinností ke dni 21. 8. 2008, přičemž lhůta uvedená v § 37 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů byla dodržena, protože neuplynul rok od podstatného útlumu prací před zimou, kdy byla činnost podílející se na znehodnocování národní kulturní památky fakticky přerušena.

KPP uložil povinnost nahradit náklady řízení celkovou paušální částkou ve výši 2 500,- Kč v souladu s § 79 odst. 5 správního řádu a dle § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, protože Hlavní město Praha vyvolalo řízení porušením své právní povinnosti stanovené v § 9 odst. 1 památkového zákona. Jelikož byl zpracováván znalecký posudek, podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 520/2005 Sb. se základní paušální částka 1 000,- Kč zvyšuje o dalších 1 500,- Kč na celkových 2 500,- Kč.

KPP neprováděl další dokazování navržené ve vyjádření účastníka řízení ze dne 19.03.2010, protože shromáždil dostatek podkladů aby rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

V souladu s § 83 odst. 1 a § 86 správního řádu lze podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, a to prostřednictvím Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Plzeňského kraje k Ministerstvu kultury ČR. Odvolání musí mít náležitosti stanovené v § 37 odst. 2 a § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád. Odvolání musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné. Podle § 82 odst. 4 správního řádu se k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení přihlédne jen

tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.

V případě doručování prostřednictvím datové schránky je toto rozhodnutí doručeno okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění k němu přístup. Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba uvedená v předchozí větě ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručенý posledním dnem této lhůty (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů).

Mgr. Vlasta Frouzová
vedoucí odboru

Rozdělovník

- Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1 – Staré Město (datová schránka)
- Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1, 118 11 Praha 1 (na vědomí-datová schránka)
- vlastní